Aċċess għall-ġustizzja fi kwistjonijiet ambjentali - Finlandja

Din il-paġna ġiet tradotta awtomatikament u l-kwalità tagħha ma tistax tkun garantita.

1. Constitutional Foundations
2. Ġudikatura
3. L-aċċess għall-informazzjoni każijiet
4. L-aċċess għall-ġustizzja b'parteċipazzjoni pubblika
5. Aċċess għall-ġustizzja kontra l-atti jew l-ommissjonijiet
6. Mezzi oħra ta' aċċess għall-ġustizzja
7. Locus standi
8. Rappreżentanza legali
9. Evidenza
10. Inġunzjonijiet
11. Fuq l-ispejjeż
12. Mekkaniżmi ta' għajnuna finanzjarja
13. Tempestività
14. Kwistjonijiet oħra
15. Tkun barrani
16. Każijiet transkonfinali

Traduzzjoni awtomatika

I Constitutional Foundations

Il-Kostituzzjoni Finlandiża (731/1999), adottati f'forma ta' bażi attwali tagħha fl-2000, jinkludi dritt bażiku għall-Ambjent skont it-taqsima 20. Huwa jipprovdi kif ġej:

- In-natura u l-bijodiversità, l-ambjent u l-wirt nazzjonali huma r-responsabbiltà ta' kulħadd.
- L-awtoritajiet pubbliċi għandhom ifittxu li jiggarantixxu lil kulħadd id-dritt għal ambjent b'saħħtu u għal kulħadd il-possibbiltà li jinfluwenza d-deċiżjonijiet li jikkonċernaw l-ambjent.

L-aċċess għall-ġustizzja huwa rregolat taħt it-taqsima 21, intitolata "protezzjoni skont il-liġi". Is-Sezzjoni Speċjalizzata jiggarantixxi li kulħadd ikollu d-dritt li l-kawża tiegħu jew tagħha tinstema' mill-aktar fis possibbli u b'mod xieraq, f'qorti tal-ġustizzja legalment kompetenti jew awtorità oħra, kif ukoll li jkollu deċiżjoni dwar id-drittijiet tiegħu jew tagħha jew l-obbligi riveduti minn qorti jew organu indipendenti ieħor għall-amministrazzjoni tal-ġustizzja.

Filwaqt li s-superviżjoni kostituzzjonali hija pprattikata b'mod dirett minn qabel permezz ta' valutazzjoni ta' proposti leġiżlattivi bil-liġi Kostituzzjonali Kumitat tal-Parlament, id-drittijiet kostituzzjonali tiegħu wkoll jiġu invokati quddiem il-qrati. Jekk, fi kwistjoni quddiem qorti, l-applikazzjoni ta' att li tkun f'konflitt ċar mal-Kostituzzjoni, il-qorti għandha tagħti supremazija għall-forniment fil-Kostituzzjoni. Id-dritt għal ambjent ġiet applikata diversi drabi fil-ġurisprudenza tal-Qorti Amministrattiva Suprema, spiss fl-interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet dwar id-dritt għal appell. L-applikabbiltà tal-ftehimiet internazzjonali, min-naħa l-oħra, tiddependi fuq l-implimentazzjoni tagħhom fil-liġi nazzjonali. Skont il-ġurisprudenza ppubblikata, il-Konvenzjoni ta' Aarhus ġiet applikata darba, sabiex jirrimedja inkonsistenza fir-rigward tad-dritt ta' appell għall-organizzazzjonijiet mhux governattivi (NGOs) permezz tat-twessigħ l-interpretazzjoni tad-dritt nazzjonali applikabbli.

Traduzzjoni awtomatika

II tal-ġudikatura

Is-sistema tal-qrati Finlandiżi huwa maqsum f'żewġ linji indipendenti ta' qrati: il-qrati ġenerali u l-qrati amministrattivi.

Il-Qorti Ġenerali konformità jinqasam fi tliet livelli:

- Il-Qrati Distrettwali
- Il-qrati tal-appell
- Il-Qorti Suprema

Il-Qorti Amministrattiva konformità għandha żewġ livelli:

- Il-qrati amministrattivi reġjonali
- Il-Qorti Amministrattiva Suprema

Il-Qrati Ġenerali jittrattaw kawżi ċivili u kriminali, għalkemm il-qrati amministrattivi jittrattaw primarjament appelli kontra deċiżjonijiet tal-Awtorità. Barra minn hekk, hemm numru ta' qrati speċjalizzati (eż. il-Qorti tas-Suq, il-Qorti tal-Assikurazzjoni u l-Qorti industrijali) kif ukoll bordijiet tal-appell li joperaw taħt wieħed (jew it-tnejn).

Billi kwistjonijiet ambjentali huma ġeneralment deċiżi fl-ewwel istanza minn awtoritajiet pubbliċi, kwistjonijiet ambjentali normalment jispiċċaw għand il-qrati amministrattivi. Hemm xi eċċezzjonijiet notevoli, jiġifieri proprjetà immobbli u każijiet ta' servitù, fejn l-appell irid jiġi ppreżentat quddiem il-qrati tal-art speċjalizzati li joperaw f'Anness għal għadd ta' qrati distrettwali. Barra minn hekk, danni ambjentali u każijiet kriminali jiġu ttrattati mill-qrati ġenerali.

Fi ħdan is-sistema tal-qorti amministrattiva, parti kbira ta' każijiet ambjentali kollha ġew ċentralizzati sa wieħed minn qrati amministrattivi reġjonali, jiġifieri, il-Qorti Amministrattiva ta' Vaasa. Din il-qorti tisma' l-kawżi kollha taħt l-Att dwar il-Protezzjoni Ambjentali (EPA), 86/2000) u l-Att dwar l-Ilma (587/2011), li jammonta għal madwar kwart tal-kawżi ambjentali fil-qrati amministrattivi nazzjonali. Il-bqija ta' każijiet ambjentali, bħalma huma dawk li għandhom x'jaqsmu mal-protezzjoni tan-natura, l-estrazzjoni tal-ħamrija u l-barrieri kif ukoll l-ippjanar tal-użu tal-art u l-bini, huma mmaniġġjati minn qorti amministrattiva reġjonali kompetenti. Barra minn hekk, negozji rurali maaseutuelinkeinojen valituslautakunta (Bord tal-Appelli, landsbygdsnäringarnas besvärsnämnd) jittratta xi kawżi ta' appell fir-rigward tal-agrikoltura, forestrija, kaċċa u sajd. B'mod ġenerali, sostanzjali u l-ġurisdizzjonijiet ġeografiċi tal-qrati kompetenti fi kwistjonijiet ambjentali huma pjuttost definita b'mod ċar mil-liġi, u għalkemm każijiet dubjużi jistgħu jintużaw, il-possibbiltà ta' forum shopping huwa ineżistenti.

B'mod ġenerali, għad-deċiżjonijiet tal-Awtorità tista' tiġi kkontestata billi tressaq appell amministrativ quddiem il-qorti amministrattiva reġjonali, kif preskritt mill- (Att dwar il-Proċedura Ġudizzjarja Amministrattiva ajpa, 586/1996). Bħala eċċezzjoni għal dan, deċiżjonijiet meħuda minn awtoritajiet muniċipali taħt il-kompetenza mogħtija minn l-awtonomija tagħhom huma kkontestati minflok permezz ta' appell muniċipali, li tikkostitwixxi t-tieni kategorija bażika ta' appelli. Filwaqt li d-deċiżjonijiet ambjentali huma normalment soġġetti għal appell amministrattiv, hemm xi eċċezzjonijiet notevoli (pereżempju muniċipali l-pjanijiet tal-użu tal-art, filwaqt li l-ordinanzi u r-regolamenti lokali ambjentali kif ukoll l-estrazzjoni tal-ħamrija u l-barrieri permessi), li huma analizzati abbażi tal-appell muniċipali.

Il-liġi tipprovdi kompetenza biex tippreskrivi liema tip ta' teħid ta' deċiżjoni tista' tkun suġġetta għal appell. Id-differenza prinċipali bejn iż-żewġ proċeduri ta' appell hija li appell huwa disponibbli għall-membri kollha ta' muniċipalità, filwaqt li d-dritt għal appell amministrattiv huwa tipikament ristrett għal partijiet li huma aktar affettwati direttament mid-deċiżjoni. Min-naħa l-oħra, l-istħarriġ ġudizzjarju tal-qorti amministrattiva huma usa' milli tal-Appell dwar appell amministrattiv muniċipali. Appell ġenerali huwa ta' tletin jum minn notifika tad-deċiżjoni. Proċedimenti fil-qrati amministrattivi huma fil-biċċa l-kbira magħmula bil-miktub, permezz ta' stqarrijiet bil-miktub mill-awtoritajiet, u parti oħra fil-proċeduri. Il-konsulent legali mhijiex obbligatorja, u ma tistabbilixxix ajpa ħafna r-rekwiżiti formali dwar l-appell jew stadji oħrajn tal-proċedimenti.

Deċiżjoni tal-qorti amministrattiva tista' tiġi appellata mill-Qorti Amministrattiva Suprema. Skont din il-kwistjoni, kif ukoll l-eżitu f'qorti amministrattiva, Il-permess għall-appell jista' jkun meħtieġ (fi kwistjonijiet ambjentali, eż. l-użu tal-art u l-permessi tal-bini, dettall il-pjan iżda deċiżjonijiet), ir-regola ġenerali hija li l-Qorti Amministrattiva Suprema tiddeċiedi l-każijiet kollha miġjuba quddiemha. Deċiżjonijiet tal-Ministeri u l-Gvern (esproprjazzjoni permessi, pereżempju) ġeneralment huma kkontestati minn jappellaw direttament fil-Qorti Amministrattiva Suprema. Barra appelli ordinarji, hemm għadd ta' forom partikolari ta' rimedju, bħal litigazzjoni amministrattiva (hallintoriita, förvaltningstvistemål) u materjali (tal-appelli tat-taxxa, perustevalitus grundbesvär), li mhumiex relevanti b'mod partikolari fejn tidħol il-ġustizzja ambjentali. Barra minn hekk, ajpa jipprevedi tliet mezzi ta' appell straordinarju:

- ilment proċedurali (kantelu, klagan), li jista' jiġi ppreżentat quddiem il-qorti amministrattiva reġjonali ta' appell fi żmien perjodu ta' sitt xhur

Traduzzjoni awtomatika

- ir-restawr skada l-ħin (menetetyn määräajan palauttaminen, återställande av försutten fatalietid), ippreżentat quddiem il-Qorti Amministrattiva Suprema
- Annullament (purku, återbrytande), ippreżentat quddiem il-Qorti Amministrattiva Suprema.

Ir-rikors amministrattiv huwa reformatory, li jfisser li l-Qorti tal-Ġustizzja hija kompetenti biex jemendaw id-deċiżjoni kkontestata. Fil-prinċipju, is-setgħat tal-Qorti tal-Ġustizzja li tikkunsidra mill-ġdid din il-kwistjoni huma pjuttost estensivi, iżda huwa eżerċitat rażan f' dan ir-rigward. L-emendi huma normalment jispiċċaw f'sitwazzjonijiet fejn id-deċiżjoni kkontestata tiġi kkonstatata bħala illegali, iżda ma jinqalbux u t-tiġdid tal-proċedura amministrattiva jistgħu jiġu evitati b'mod ristrett l-emenda sservi, għalhekk il-proċess ġenerali kunsiderazzjonijiet ekonomiċi. Fi kwistjonijiet ambjentali, reviżjoni tal-kundizzjonijiet tal-permess ikkontestat jinkludi użu tipiku ta' dan il-poter reformatory. Appell muniċipali, min-naħa l-oħra, hija ta' Kassazzjoni, li jfisser li l-qorti tista' biss tikkonferma jew taqleb deċiżjoni tal-Awtorità. Madankollu, Il-liġi ġeneralment tipprevedi eċċezzjonijiet għal din ir-regola fi kwistjonijiet ambjentali, biex b'hekk il-qorti amministrattiva li tagħmel emendi limitati f'każijiet bħal dawn (eż. l-art permess ta' estrazzjoni).

Dan ajpa jirrikjedi li l-appellanti tiddikjara r-raġunijiet għall-kontestazzjoni ta' deċiżjoni, iżda huwa f'idejn il-qorti amministrattiva sabiex issir distinzjoni bejn il-liġi li jgħid li l-legalità tad-deċiżjoni li jiġi rivedut. Meta wieħed jikkunsidra appelli amministrattivi, il-qorti amministrattiva huwa responsabbli minnhom huma pjuttost wiesa' u l-istħarriġ ma jkunx limitat espliċitament għal dak li ġie allegat f' dan l-appell. Meta tittratta l-appelli muniċipali, min-naħa l-oħra, il-qorti tkun strettament marbuta ma' motiv ta' illegalità invokata mill-appellant. Proċess ta' appell muniċipali, dawn l-aggravji għandhom ukoll jiġu ddikjarati fi żmien il-perjodu ta' appell, filwaqt li appelli amministrattivi jipprovdi aktar flessibbiltà biex jikkomplimentaw wieħed matul il-proċedura tal-appell.

Fir-rigward tal-analiżi tal-fatti, ajpa jipprevedi li l-qorti għandha, fuq inizjattiva tiegħu stess, jikseb l-evidenza miġbura s'issa kif ukoll l-imparzjalità u l-ekwità tal-proċedura u n-natura tal-każ hekk jitolbu. Il-Qorti tista', pereżempju, jitolbu evidenza speċifika mill-partijiet, jakkwista d-dikjarazzjonijiet esperti jew torganizza seduta orali jew tikkunsidra li tistabbilixxi l-fatti tal-każ.

Proċedimenti tal-Qorti Ġenerali jsegwu differenti u sa ċertu punt inqas regolamenti proċedurali dettaljati, b'mod partikolari l-kodiċi ta' proċedura ġudizzjarja (cjp, 4/1734, b'għadd kbir ta' emendi) u l-Att dwar il-Proċedura Kriminali (CPA, 689/1997). Proċedimenti orali huma b'mod predominanti, u r-responsabbiltajiet tal-partijiet jinvokaw ċirkostanzi u tistabbilixxi l-fatti huma ġeneralment aktar milli fi proċeduri amministrattivi tal-qorti. Deċiżjoni ta' Qorti Distrettwali tiġi appellata fil-Qorti tal-Appell, iżda l-appell teħtieġ eżami sħiħ ta' interess (kwalifikat biżżejjed talba ċivili jew penali) is-sentenza jew, alternattivament, l-għoti ta' leave separat għal aktar proċedimenti. Kontra d-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell teħtieġ permess għal appell mill-Qorti suprema, li primarjament hija każ għal ġurisprudenza (għall-kuntrarju, il-Qorti Amministrattiva Suprema). Taħt ċerti kundizzjonijiet, huwa possibbli li wieħed japplika għal permess biex tappella kontra deċiżjoni tal-Qorti Distrettwali direttament quddiem il-Qorti Suprema u ċerti rimedji straordinarji huma disponibbli wkoll fuq il-Qorti Ġenerali wisq.

Barra minn hekk, il-gżejjer Åland awtonomi għandhom ikunu msemmija. Dan ir-reġjun awtonomu hi kompetenti biex tgħaddi l-leġislazzjoni tiegħu stess f'ħafna oqsma tal-liġi, inklużi kwistjonijiet ambjentali, kif previst mill-Att dwar l-Awtonomija ta' Åland (1144 /1991). Oqsma oħra, bħalma huma s-sistema tal-qorti u l-proċeduri, jibqgħu rregolati primarjament mil-Liġi tal-Istat, li tfisser atti tal-Istat imsemmija hawn fuq huma applikati għal proċedimenti ġudizzjarji. Il-gżejjer għandhom b'mod ġenerali kif ukoll fil-qorti distrettwali amministrattiva, li jopera fi ħdan ġerarkiji nazzjonali rispettivi. Madankollu, id-deċiżjonijiet meħuda mill-gvern reġjonali jiġu appellati direttament lill-Qorti Amministrattiva Suprema. Barra minn hekk, iċ-ċentralizzazzjoni ta' stħarriġ ġudizzjarju dwar kwistjonijiet ambjentali deskritti hawn fuq ma japplikax għal kwistjonijiet ambjentali f'Åland, jiġifieri, il-Qorti Amministrattiva ta' Åland jittratta kwistjonijiet bħal dawn fuq il-gżejjer.

Iii Aċċess għall-informazzjoni każijiet

L-aċċess għal informazzjoni ambjentali hu regolat ġeneralment mill-Att dwar it-Trasparenza tal-Attivitajiet tal-Gvern (aoga, 621 /1999), skont liema d-dokumenti uffiċjali għandhom ikunu fid-dominju pubbliku, sakemm mhux espressament ipprovdut mod ieħor.

F'każijiet fejn uffiċjal jew impjegat ma' awtorità li tirrifjuta talba għal informazzjoni:

- Huwa għandu jiddikjara r-raġunijiet għar-rifjut kif ukoll tipprovdi struzzjonijiet dwar kif għandhom jipproċedu f'dan il-qasam.
- Wara dan ir-rifjut, it-talba għal aċċess tista' tiġi mġedda flimkien mal-awtorità nnifisha, sabiex il-ftehim ikun rivedut minn deċiżjoni amministrattiva.
- Il-liġi tirrikjedi li talba għal aċċess tkun ikkunsidrata u l-aċċess għalihom għandu jingħata mingħajr dewmien, u fi kwalunkwe każ fi żmien ġimagħtejn mit-talba (erba' ġimgħat għal talbiet eċċezzjonalment diffiċli).

Jekk l-awtorità ta' deċiżjoni finali negattiva, li mbagħad jistgħu jiġu kkontestati permezz ta' appell amministrattiv quddiem il-qorti amministrattiva reġjonali, kif deskritt taħt it-Taqsima ta' qabel. Appelli kontra d-deċiżjonijiet ta' ċerti awtoritajiet huma ppreżentati direttament fil-qorti amministrattiva suprema. Bħal kull deċiżjoni tal-awtorità, tali deċiżjoni ta' rifjut hija meħtieġa sabiex tinkludi ajpa

Traduzzjoni awtomatika

tal-appell l-istruzzjonijiet, li jindikaw fejn jista' jitressaq l-appell u f'liema perijodu ta' żmien, kif ukoll rekwiżiti oħra sabiex tiġi sfidata d-deċiżjoni.

Il-qorti amministrattiva ġeneralment ikollu aċċess komplet tal-fajl amministrattiv tad-deċiżjoni kkontestata, flimkien mal-possibbiltà li tintalab aktar informazzjoni mingħand l-Awtorità. Għalhekk, l-informazzjoni li l-iżvelar tagħha huwa kkontestat, huwa normalment akkwistat mill-qorti sabiex tevalwa l-validità tar-raġunijiet li għalihom l-aċċess ġie rrifjutat. Fl-istħarriġ tagħha tad-deċiżjoni tal-Awtorità, lill-Qorti tal-Ġustizzja, fil-każ li hija tasal għal konklużjoni differenti, hija kompetenti li titlob lir-rikorrenti l-aċċess għad-dokument mitlub.

Il-liġi attwalment ma tipprovdix rimedji effettivi b'mod sħiħ f'każijiet fejn l-awtorità li jkollha l-informazzjoni mitluba dewmien fil-konformità ma' talbiet għal aċċess; Għalkemm tali leġiżlazzjoni tkun qed tiġi kkunsidrata. Fil-preżent, l-aċċess għall-qorti li tkun teħtieġ deċiżjoni ta' ċaħda li tista' tiġi kkontestata, peress li l-qrati amministrattivi m'għandhomx il-kompetenza li jintervjenu f'is-sempliċi passività ta' awtorità (ara wkoll is-sezzjoni XI). Madankollu, huwa possibbli li jressaq ilment amministrattiv mal-awtorità ta' sorveljanza jew l-Ombudsman, iżda tali sorveljanti normalment ma għandhomx is-setgħa li jġiegħlu l-awtorità passiva f'każi individwali.

Fir-rigward tal-amministrazzjoni reġjonali tal-Gżejjer Åland, l-aċċess għall-informazzjoni huma regolati minn leġiżlazzjoni reġjonali (landskapslagen om allmänna handlingars offentlighet, 1977: 72). Minkejja inqas dispożizzjonijiet dettaljati rigward it-talba għal dokumenti, il-proċedura rilevanti taħt il-liġi reġjonali li tikkorrispondi għal dak li ġie deskritt hawn fuq. L-istess jgħodd għal għall-isfidar tar-rifjut permezz ta' appell; Bl-eċċezzjoni li stħarriġ ġudizzjarju f'ċerti każijiet jiġi preċedut minn talba għal rieżami amministrattiv mal-Gvern Reġjonali. Hekk kif ġie kkonstatat iktar' il fuq, l-appelli kontra d-deċiżjonijiet tal-gvern reġjonali huma ppreżentati direttament fil-qorti amministrattiva suprema.

IV aċċess għall-ġustizzja b'parteċipazzjoni pubblika

Il-proċedura amministrattiva ġenerali

Il-proċedura fi kwistjonijiet amministrattivi hija ġeneralment jaqgħu taħt l-Att dwar il-Proċedura Amministrattiva (APA, 434/2003), li fiha dispożizzjonijiet dwar il-prinċipji fundamentali ta' amministrazzjoni tajba u dwar il-proċedura applikabbli fi kwistjonijiet amministrattivi. Il-proċedura taħt l-APA hija osservata fi kwistjonijiet ambjentali, sakemm ma jkunx previst mod ieħor skont id-dritt materjali applikabbli. Anki f'dan il-każ, id-dispożizzjonijiet kif ukoll il-prinċipji ta' APA huma applikati b'mod komplementari. Fi kliem ieħor, l-APA jistabbilixxi proċedura universali, li mbagħad jiġi mfassal fuq punti speċifiċi, permezz ta' diversi liġijiet oħra. Ħafna tipi ta' kwistjonijiet ambjentali taderixxi ma tali proċeduri mfassla apposta. L-għoti ta' permessi ambjentali skont l-EPA u l-ippjanar tal-użu tal-art skont fl-Att dwar l-użu tal-art u l-bini (luba, 132/1999) huma eżempji ta' proċeduri li kienu rregolati b'mod estensiv b' devjazzjoni minn APA. Minbarra reġjonali tagħha stess fuq il-mertu l-leġiżlazzjoni dwar l-ambjent, l-amministrazzjoni reġjonali tal-gżejjer Åland hija att li jirregolaw il-Proċeduri Amministrattivi (Förvaltningslag för landskapet Åland, 2008: 9). Il-proċedura amministrattiva ġenerali previsti mil-liġi reġjonali mill-qrib tkun tikkorrespondi mal-proċedura taħt il-leġiżlazzjoni tal-Istat.

Proċedura amministrattiva ma tinkludix deskrizzjoni ġenerali tal-istadju ta' reviżjoni interna, jiġifieri rikonsiderazzjoni minn min ikun qed jieħu d-deċiżjoni jew korp amministrattiv superjuri. Madankollu, il-liġi sostantiva jistgħu jippreskrivu tali proċeduri ta' reviżjoni amministrattiva. Jekk proċedura ta' reviżjoni hija prevista, din ma tistax tiġi evitata b'mod dirett quddiem il-Qorti. Bħala eżempju, luba jistipula li l-proċedimenti tal-qorti huma preċeduti minn talba għal rettifika ta' awtorità superviżorja muniċipali f'każijiet fejn kwistjoni tkun ġiet deċiża minn mill-uffiċjal subordinat taħt kompetenza delegata. Il-limitu ta' żmien għat-tressiq ta' talba għal reviżjoni amministrattiva huwa tipikament anqas minn tal-proċedura ta' appell, u l-awtorità jistgħu jiġu mitluba jagħtu prijorità għall-ipproċessar tat-talba kif ukoll. Normalment huma biss dawk li jkunu ressqu talba għal reviżjoni amministrattiva huma intitolati li jikkontestaw id-deċiżjoni ta' reviżjoni permezz ta' appell, sakemm id-deċiżjoni oriġinali tinbidel bħala riżultat ta' talba.

Il-Qorti Amministrattiva hija kompetenti biex jirrevedu l-legalità proċedurali u sostantiva tad-deċiżjonijiet amministrattivi, u, bl-eċċezzjoni ta' appelli muniċipali (ara t-Taqsima II, hawn fuq), mhuwiex marbut strettament b'mod speċifiku li l-allegazzjonijiet ippreżentati fl-appell. Meta jiġi mitlub, il-Qorti Ġenerali ser tevalwa l-validità ta' materjal u s-sejbiet tekniċi, li fuqha ġiet ibbażata d-deċiżjoni. Il-Qorti hija libera li tiddubita l-kompetenza tal-Awtorità u biex jerġgħu jevalwaw b'mod indipendenti l-fatti tal-każ jew l-implikazzjonijiet tagħhom f'din il-kwistjoni. Kif deskritt hawn fuq, il-Qorti l-mezzi tissodisfa l-obbligi tagħha ta' reviżjoni jinkludu pereżempju l-arranġament ta' eżaminar sabiex jispezzjonaw mis-sit rilevanti jew smigħ l-awtoritajiet esperti minn barra din il-kwistjoni.

Fuq il-pjanijiet ta' użu tal-art

Deċiżjonijiet li japprovaw il-pjanijiet tal-użu tal-art muniċipali (lokali jew dettall pjani) taħt luba tista' tiġi kkontestata permezz ta' appell muniċipali l-qorti amministrattiva reġjonali. Barra direttament partijiet ikkonċernati, id-dritt tal-appell tappartjeni għall-membri kollha tal-muniċipalità. Dan jinkludi l-assoċjazzjonijiet rreġistrati li jinsabu fil-muniċipalità. Barra minn hekk, id-dritt ta' appell jappartjeni lil kwalunkwe organizzazzjoni reġjonali jew lokali oħra reġistrati meta l-kwistjoni tikkonċerna l-azzjoni tiegħu.

Traduzzjoni awtomatika

B'kuntrast ma' dan, l-appell kontra pjanijiet reġjonali, li huma ratifikati mill-Ministeru tal-Ambjent, jiġu ppreżentati direttament fil-qorti amministrattiva suprema. Barra minn hekk, organizzazzjonijiet attivi fuq livell nazzjonali wkoll għandhom id-dritt li jappellaw kontra deċiżjonijiet li japprovaw il-pjanijiet reġjonali abbażi ta' ċerti raġunijiet, speċifikati fl-Att. Peress li l-ippjanar tal-istħarriġ tad-deċiżjonijiet muniċipali bbażati fuq appell, l-istħarriġ tal-Qorti tal-Ġustizzja għandu jkun strettament limitat għal raġunijiet ta' illegalità iddikjarat mill-appellanti. Bħala eċċezzjoni fir-rigward tan-natura ta' kassazzjoni muniċipali luba tal-appell, li tinkludi dispożizzjonijiet li jippermettu li l-Qorti tagħmel ftit emendi għall-Pjan skont kondizzjonijiet speċifikati. F'aspetti oħrajn, il-proċedura tiġi segwita l-proċedura ġenerali taħt ajpa.

Il-Gżejjer Åland għandhom jirregolaw pjanijiet reġjonali u l-kostruzzjoni (— och bygglag för landskapet Åland, 2008: 102). Il-leġiżlazzjoni nazzjonali tipprovdi żewġ livelli ta' pjanijiet: Qafas lokali u d-dettall tal-pjanijiet. Simili lill-kontropartijiet tagħhom taħt luba, tali pjanijiet huma approvati mill-muniċipalità u muniċipali kkontestat permezz ta' appell quddiem il-Qorti Amministrattiva ta' Åland. Minbarra l-partijiet direttament ikkonċernati u l-membri tal-muniċipalità, id-dritt tal-appell jappartjeni għall-organizzazzjonijiet reġistrati fir-reġjun meta l-kwistjoni tikkonċerna l-azzjoni tiegħu.

Il-permessi ambjentali

Il-kompetenza li jagħtu permessi skont l-EPA għal attivitajiet li jistgħu jwasslu għat-tniġġis tal-ambjent (permessi ambjentali) hi maqsuma bejn erbgħa l-Aġenziji amministrattivi reġjonali tal-Istat (rsa-agency; Avi, RFV), l-awtoritajiet ambjentali u muniċipali. Ir-reġim tal-permess li tinkludi attivitajiet minn santwarji tal-annimali għal installazzjonijiet industrijali kbar (IPPC) u permessi jistgħu wkoll jiġu integrati ma' dawk taħt l-Att dwar l-Ilma. Deċiżjonijiet ta' approvazzjoni jistgħu jiġu kkontestati permezz ta' appell amministrattiv, il-Qorti Amministrattiva ta' Vaasa, li għandha ġurisdizzjoni fi kwistjonijiet ta' appell nazzjonali skont l-EPA. Eċċezzjoni għal dan hija awtonoma tal-Gżejjer Åland, li għandhom il-leġiżlazzjoni tagħhom dwar il-ħarsien tal-ambjent. Deċiżjonijiet dwar il-ħruġ ta' permessi taħt din il-leġiżlazzjoni reġjonali huma meħuda minn awtorità tal-protezzjoni ambjentali u tas-saħħa ta' Åland (Ålands Miljö- och hälsoskyddsmyndighet) u reviżjoni fl-appell quddiem il-Qorti Amministrattiva ta' Åland.

Minbarra li jirregola l-proċedura ta' permessi amministrattivi, il-FSE jinkludi wkoll dispożizzjonijiet speċjali rigward il-proċedimenti tal-Qorti. Id-dritt ta' appell hija kemxejn usa' minn dik prevista mid-dispożizzjonijiet standard ajpa, li jappartjenu lil persuni li d-drittijiet jew l-interessi jistgħu jkunu affettwati minn din il-kwistjoni. Id-dritt ta' appell huwa wkoll previst rreġistrati assoċjazzjonijiet jew fondazzjonijiet li l-għan tagħhom huwa li jippromwovu l-ambjent, is-saħħa jew faċilitajiet ġenerali ta' ħarsien tan-natura u tal-ambjent u li l-qasam ta' attività hija soġġetta għall-impatt ambjentali inkwistjoni. Barra minn hekk, ċerti awtoritajiet huma intitolati li jappellaw id-deċiżjonijiet taħt il-FSE. Il-parteċipazzjoni waqt il -proċedura ta' permess mhuwiex prerekwiżit għal jedd li taġixxi fil-qorti, iżda minbarra rekwiżiti oħra dwar il-preżentazzjoni u l-pubblikazzjoni ta' deċiżjonijiet ta' permess, l-awtorità tal-permess għandha l-obbligu li tagħti avviż separat dwar id-deċiżjoni tagħha li kull min ikun ressaq ilment matul il-proċedura jew talbu tali notifika.

L-istadji inizjali tal-proċedimenti tal-Qorti ta' Appell tal-FSE hija differenti mis-sistema ġenerali ta' proċedura għat-tressiq ta' kawża:

- L-appelli jiġu ppreżentati lill-awtorità li tkun ħarġet il-permess tiddeċiedi, minflok il-qorti.
- Dik l-awtorità jagħti notifika pubblika ressqu appelli u separatament jinnotifika l-partijiet konċernati u l-awtoritajiet, sabiex jippermettu reazzjonijiet li għandhom jiġu ppreżentati.
- Huwa biss f'dan il-każ li jikkompletaw il-fajl ippreżentat quddiem il-Qorti Amministrattiva ta' Vaasa.

Karatteristika oħra partikolari għal proċedimenti fil-qorti f'każijiet tal-FSE hija pprovduta possibbiltà għall-qorti jew parti tal-Assemblea tagħha li twettaq spezzjoni fuq is-sit, jiġifieri forma ta' lighter tal-ġebel).

Fuq il-ġurisdizzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja u r-responsabbiltajiet ta' reviżjoni huma l-istess bħal dawk ta' appelli amministrattivi oħra importanti. Kemm proċedurali u l-legalità sostanzjali tad-deċiżjoni kkontestata huma soġġetti għal reviżjoni, kif ukoll jissottolinjaw sejbiet materjali u tekniċi. Madankollu, sabiex tiġi żgurata biżżejjed kompetenza tal-Qorti, għadd ta' mħallfin speċjalizzati, li huma mħarrġa b'mod tekniku jew ix-xjenzi naturali minflok il-liġi, jinħatru bħala membri sħaħ il-Qorti Amministrattiva ta' Vaasa. Meta jiddeċiedu dwar kwistjonijiet li jaqgħu taħt EPA jew ilma, żewġ ġurista l-membri tal-qorti huma magħqudin b'wieħed minn dawn il-membri speċjalizzati, minflok ġeneralment kompetenti panel ta' tliet imħallfin imħarrġin fil-qasam legali. Peress li la l-Qorti tal-Ġustizzja u lanqas EPA nazzjonali konnessi speċjalizzazzjoni japplika għall-Gżejjer Åland, li jikkorrispondi jippermetti l-appelli jiġu ttrattati fil-kuntest ta' proċedura ta' qorti amministrattiva ordinarja fil-Qorti Amministrattiva ta' Åland.

Id-deċiżjoni tal-Qorti Amministrattiva ta' Vaasa tista' terġa' tiġi appellata quddiem il-Qorti Amministrattiva Suprema b'mod ordinarju. Imħallfin imħarrġa b'teknika u tax-xjenza naturali huma impjegati mis-Supreme Istanza wkoll, fuq il-bażi ta' ħatra part-time. Dawn l-imħallfin jisimgħu wkoll speċjalizzata tiddeċiedi appelli kontra deċiżjonijiet tal-Qorti Amministrattiva ta' Åland fil-ħarsien tal-ambjent u l-ilma każijiet. Għandu jissemma li speċjalizzati korrispondenti impjegati part-time tal-Qorti anki jkollhom sehem fid-deċiżjoni dwar ċerti tipi oħra ta' appelli, bħal dawk li jittrattaw il-protezzjoni tat-tfal u trattament involontarju u l-privattivi.

Traduzzjoni awtomatika
Traduzzjoni awtomatika
Traduzzjoni awtomatika

Ir-regola ġenerali f'kull proċedura ġudizzjarja amministrattiva, li japplika wkoll għal permess ambjentali, huwa li d-deċiżjonijiet amministrattivi jistgħu jiġu eżegwiti biss wara li l-mezzi u l-limiti taż-żmien biex tiġi kkontestata d-deċiżjoni li permezz ta' appell ikunu ġew eżawriti. B'hekk, rikors kontra deċiżjoni ta' permess ambjentali normalment jissospendi l-bidu tal-attività awtorizzata sakemm il-Qorti tal-Appell ikun iddeċieda dwar il-kwistjoni. B'eċċezzjoni minn dan l-effett sospensiv, l-awtorità amministrattiva tista', taħt ċerti kundizzjonijiet, toħroġ ordni proviżorja għall-eżekuzzjoni tal-permess minkejja l-appelli, flimkien mal-permess id-deċiżjoni jew ftit wara permezz ta' deċiżjoni separata. Il-Qorti tal-Ġustizzja hija kompetenti biex teżamina tali ordni, u minkejja li jiġi sospiż l-infurzar tagħha. Din is-sistema ta' rimedju b'mandat ta' inibizzjoni huwa deskritt f'aktar dettall hawn taħt (it-Taqsima X).

Il-proċedura tal-EIA

Il-proċedura tal-valutazzjoni tal-impatt ambjentali (VIA) hija rregolata mill-Att dwar il-proċedura tal-valutazzjoni tal-impatt ambjentali (EIA, 468/1994) flimkien ma' digriet governattiv komplementari (713/2006). Id-digriet jinkludi lista ta' attivitajiet (livelli), li għalihom hija meħtieġa VIA. Barra minn hekk, awtorità tal-Istat hija kompetenti biex tiddeċiedi fuq jekk l-EIA hijiex meħtieġa f'każ ta' attivitajiet oħra (screening). Fil-parti l-kbira tal-każijiet, din l-awtorità tal-Istat huwa ċ-Ċentru Reġjonali għall-Iżvilupp Ekonomiku, it-Trasport u l-Ambjent (ete-centre; ELY-keskus, ntm-central).

F'każijiet fejn deċiżjoni ta' skrining huwa pożittiv, jiġifieri proċedura ta' evalwazzjoni hija meħtieġa:

- Id-deċiżjoni tista' tiġi kkontestata permezz ta' appell amministrattiv quddiem il-qorti amministrattiva reġjonali mill-iżviluppatur /operatur
- Proċedura ta' reviżjoni ordinarja li ssegwi proċedura ta' appell amministrattiva taħt ajpa, kif deskritt f'kuntesti ta' qabel.

F'każijiet fejn deċiżjoni ta' skrining huwa negattiv:

- Din id-deċiżjoni tista' tiġi kkontestata biss fi stadju aktar tard, fil-kuntest ta' permess jew awtorizzazzjoni oħra, id-deċiżjoni finali dwar il-kwistjoni.
- Il-kundizzjonijiet proċedurali, inkluż id-dritt tal-appell, huma determinati minn kif din tista' tiġi kkontestata deċiżjoni ta' approvazzjoni

Bħala eżempju, id-deċiżjoni ta' nuqqas ta' ħatra għal pjan għall-użu tal-art jistgħu jiġu kkontestati meta u jekk il-pjan jiġi approvat, permezz ta' appell muniċipali li l-qorti amministrattiva reġjonali, filwaqt li deċiżjoni negattiva simili qabel permess ambjentali hija kkontestata flimkien mal-permess, permezz ta' appell amministrattiv quddiem il-qorti amministrattiva ta' Vaasa.

Kemm il-legalità sostantiva u proċedurali tad-deċiżjoni dwar l-iskrinjar jista' jiġi rivedut f'dan il-punt, u s-setgħat ta' stħarriġ tal-qorti fuq ir-reviżjoni ta' deċiżjoni ta' approvazzjoni. Dikjarazzjonijiet proviżorji maħruġa mill-awtorità ta' koordinazzjoni matul l-istadji konklużivi jew tad-definizzjoni tal-ambitu tal-proċedura ta' valutazzjoni mhumiex b'appellabbli. Minflok, l-EIA Act jipprovdi li n-nuqqasijiet essenzjali fil-valutazzjoni, li għal darba oħra tkopri kemm sostanzjali kif ukoll nuqqasijiet proċedurali, jistgħu jiġu invokati kontra d-deċiżjoni ta' approvazzjoni finali. Meta meħtieġ, il-qorti tista' tivverifika jekk ikkontestata għar-riżultati tal-VIA. Parteċipazzjoni fi jew matul il-proċedura tal-EIA ma tikkostitwixxix kundizzjoni formali sabiex tikkontesta l-approvazzjoni tal-EIA jew tad-deċiżjoni ta' qabel. Il-fatt li evalwazzjoni tħalliet barra għal kollox jistgħu jiġu invokati b'mod simili, li, skont ġurisprudenza kostanti, tfisser il-Qorti Amministrattiva hija kompetenti sabiex teżamina l-ħtieġa għal VIA jekk deċiżjoni ta' skrining ikunx inħareġ jew le, basta iżda li jkun stabbilixxa l-fatti meħtieġa biex tissolva din il-kwistjoni.

Infurzar u rimedju b'mandat ta' inibizzjoni huma rregolati mill-proċedura osservata, id-deċiżjoni ta' approvazzjoni. Barra minn hekk, Via Act jipprovdi li, jekk l-implimentazzjoni ta' proġett ma jeħtieġx permess jew awtorizzazzjoni oħra, u l-implimentazzjoni tad-Deċiżjoni tinbeda mingħajr ma tkun meħtieġa EIA, l-awtorità reġjonali tal-istat kompetenti jkollha s-setgħa li tordna tali implimentazzjoni biex jitwaqqaf sakemm tkun twettqet EEA.

Proċedura EIA dwar il-Gżejjer Åland huwa rregolat permezz ta' liġi reġjonali (landskapslag om miljökonsekvensbedömning, 2006: 82) u d-Digriet (landskapsförordning om miljökonsekvensbedömning, 2006: 86). B'kuntrast lill-Istat, ma hemmx l-awtorità responsabbli għall-iskrinjar, jiġifieri l-awtorità amministrattiva kompetenti ġeneralment jippermettu jew kunsens il-kwistjoni jiddeċiedi jekk hemmx bżonn li ssir EIA meta ma tkunx meħtieġa direttament mil-liġi. Il-mezzi ta' teħid ta' deċiżjonijiet tal-VIA diffiċli u via difettuża jikkorrispondu ma' dak li ġie deskritt hawn fuq. L-appell irid jiġi ppreżentat quddiem il-Qorti Amministrattiva ta' Åland jew il-Qorti Amministrattiva Suprema, skont l-awtorità amministrattiva li l-kunsens tagħhom id-deċiżjoni qiegħda tiġi kkontestata.

V aċċess għall-ġustizzja kontra l-atti jew l-ommissjonijiet

Normalment, l-aktar mezzi faċilment disponibbli għal individwu li jfittex infurzar ta' responsabbiltajiet ambjentali kontra entitajiet privati huwa approċċ muniċipali kompetenti jew awtorità tal-Istat b'talba għal miżuri ta' infurzar. **L-infurzar privat tal-liġi pubblika mhijiex possibbli, jiġifieri individwi privati ma jistgħux jieħdu partijiet privati oħra quddiem il-qorti għal ksur ta' responsabilitajiet ambjentali lejn il-pubbliku.**

Traduzzjoni awtomatika

L-infurzar privat huwa possibbli ta' obbligazzjonijiet ambjentali. Kumpens għal danni li jirriżultaw minn disturb ambjentali, bħal dannu għall-proprjetà, telf finanzjarju, ħsara jew tas-saħħa jistgħu jiġu mitluba mill-Qorti Ġenerali. Hemm att speċifiku li jirregolaw dan it-tip ta' danni privati, l-Att dwar il-kumpens għall-ħsara ambjentali (737/1994), li hija kkumplimentata minn responsabbiltà tat-tort ġenerali (412/1974). L-ewwel att tkopri wkoll l-ispejjeż ta' miżuri biex jipprevjenu l-ħsara ambjentali jheddu li l-persuna li twettaq il-miżuri, kif ukoll il-miżuri biex terġa' tiġi stabbilita mill-ġdid il-ħsara ambjentali. Dan ifisser li huwa possibbli li tintalab sentenza tal-qorti rigward l-ispiża għar-restawr tal-proprjetà tiegħu direttament kontra l-parti responsabbli, mingħajr ma jitlob ordni ta' tindif jew tali mill-awtoritajiet pubbliċi. B'eċċezzjonijiet rari, l-individwi ma jistgħux ifittxu kumpens għal ħsara lil interessi pubbliċi lejn l-ambjent. Ċerti attivitajiet u sitwazzjonijiet, bħal fastidju minħabba l-estrazzjoni tal-art jew permit-authorised tat-tniġġis tal-ilma, huma soġġetti għal proċeduri ta' kumpens li huma regolati b'mod speċifiku, li jevitaw l-obbligu ġenerali tal-leġiżlazzjoni. Ordnijiet ta' inġunzjoni, ma tistax normalment tiġi mfittxija kontra operaturi direttament fil-qorti; l-awtorità amministrattiva kompetenti ta' sorveljanza għandhom jiġu indirizzati għal tali infurzar.

Bażikament l-istess għażliet huma disponibbli fir-rigward ta' talbiet kontra l-awtoritajiet pubbliċi: Sabiex jiksbu deċiżjoni tal-qorti li tobbliga lil awtorità pubblika li tieħu azzjoni, deċiżjoni tal-ewwel istanza mill-awtorità nfisha hija ġeneralment meħtieġa. Biss wara li ssir reviżjoni ta' din id-deċiżjoni, il-Qorti Amministrattiva hija kompetenti biex isibu miżuri ta' infurzar meħtieġa. Dak li ntqal hawn fuq dwar rimedju kontra l-passività min-naħa tal-awtorità jgħodd hawn ukoll (ara wkoll is-sezzjoni XI). Ilmenti li tissorvelja l-awtoritajiet statali se jiġu deskritti f'iktar dettall hawn taħt (ara t-Taqsima VI). Min-naħa l-oħra, il-kumpens għad-danni kkawżati mill-eżerċizzju tal-awtorità pubblika jistgħu, taħt ċerti kundizzjonijiet, jiġu invokati direttament f'qorti ġenerali skont l-Att ta' responsabbiltà delittwali. Naturalment, jekk it-talbiet huma diretti kontra l-Istat jew il-muniċipalità fil-kapaċità ta' operatur, pereżempju, l-istess responsabbiltà kemm għall-operaturi privati japplikaw.

Fir-rigward tal-infurzar permezz ta' talba mill-awtorità regolatorja kompetenti, liema awtorità li l-approċċ huwa ġeneralment identifikati tas-sustanza jew tal-liġi applikabbli fil-każ ta' awtoritajiet muniċipali, f'regolamenti muniċipali adottati abbażi tagħha. Għalhekk, pereżempju, jidentifika l-awtorità ta' superviżjoni kompetenti tal-Istat kif ukoll jesiġi lill-muniċipalità li tassenja wieħed mill-kumitati tiegħu bħala awtorità ta' sorveljanza lokali. Fuq livell ta' Stat, li huwa tipikament ete-center mill-awtorità regolatorja kompetenti fi kwistjonijiet ambjentali.

Is-sustanza l-liġi jiddefinixxi s-setgħat tal-awtorità ta' superviżjoni tal-eżekuzzjoni, jiġifieri l-kompetenza tal-awtorità li tuża pressjoni amministrattiva kontra xi ħadd li jiksru d-dispożizzjonijiet tal-liġi. Skont il-każ, dan jista' pereżempju jinkludi ordnijiet ta' eżekuzzjoni ta' permess, jipprevjenu jew jirrimedjaw il-ħsara ambjentali jew revoka ta' permess. Fil-prinċipju, kull min ikun jista' jindirizza lill-Awtorità talba għal miżuri ta' infurzar minn awtorità ta' sorveljanza, għalkemm ċerti atti ambjentali tinkludi dispożizzjonijiet speċifiċi tad-dritt. Fost forom oħra ta' ġegħil, il-proċedura deskritta hawn tapplika sostanzjalment l-infurzar tal-obbligi li jaqgħu taħt ir-reġim tad-Direttiva dwar ir-responsabbiltà ambjentali, trasposta f'parti mill-Att dwar it-tneħħija ta' ċerti danni ambjentali (383/2009).

Irrispettivament minn jekk ir-responsabbiltà pubblika jew materjal ieħor ta' superviżjoni jew infurzar privat ġiet mibdija permezz ta' talba jew fuq inizjattiva proprja tal-awtorità, id-deċiżjoni finali dwar il-kwistjoni normalment jistgħu jiġu kkontestati permezz ta' appell b'mod regolari. Dan ifisser deċiżjoni operatur konvinċenti biex jirrimedja sitwazzjoni li ksur tal-permessi tiegħu, pereżempju, tista' tiġi kkontestata mill-operatur ikkonċernat, filwaqt li deċiżjoni li ma timponix miżuri mill-operatur tista' tiġi kkontestata minn terzi interessati (pereżempju NGO li jintalab l-infurzar). Bħas-soltu, id-dritt tal-appell huwa rregolat permezz tal-liġi applikabbli għas-sustanza. Tipikament, id-dritt ta' appell mid-deċiżjonijiet dwar l-infurzar huwa aktar limitat milli tingħata awtorizzazzjoni korrispondenti, iżda dan mhuwiex dejjem il-każ. F'ħafna sitwazzjonijiet, mill-inqas mal-ġirien u l-NGOs għandhom id-dritt għall-appell. Xi ħaġa ta' min isemmi li l-fatt li l-awtorità regolatorja tkun iddeċidiet dwar talba għal infurzar, mhux bilfors, lill-persuna kkonċernata d-dritt li ressaq din il-kwistjoni, jiġifieri ssir it-talba, li tikkontesta d-deċiżjoni fil-qorti.

Fir-rigward tal-Gżejjer Åland, l-istat tad-dritt tat-tort japplika fir-reġjun awtonomu kif ukoll. Bl-istess mod, il-prinċipji għal awtorità li tagħmel l-infurzar jikkorrispondu ma' dak li ġie deskritt hawn fuq. Awtorità ta' superviżjoni ewlenija fuq il-gżejjer huma l-awtorità tal-protezzjoni tal-ambjent u tas-saħħa ta' Åland, il-gvern reġjonali u muniċipali l-awtoritajiet involuti fis-superviżjoni tal-bini.

VI ta' mezzi oħra ta' aċċess għall-ġustizzja

Kif issemma hawn fuq, minbarra direttament kontra deċiżjonijiet amministrattivi, kif ukoll l-għażla li jagħmlu ilment amministrattiv huwa disponibbli. L-ilmenti jistgħu jitressqu quddiem l-awtoritajiet superviżorji tal-Istat jew muniċipali, fejn relevanti, jew żewġ kontrolluri Suprema.

L-Ombudsman Parlamentari u l-Kanċillier tal-Ġustizzja mal-Gvern huma żewġ kontrolluri Suprema u uffiċjali ta' awtoritajiet pubbliċi qed josservaw il-liġi u prattika amministrattiva tajba, b'enfasi fuq id-drittijiet fundamentali u tal-bniedem. B'differenzi minuri, il-qrati supremi sorveljanti huma fil-biċċa l-kbira l-istess, u testendi wkoll lill-awtoritajiet tal-pajjiżi awtonomi tal-Gżejjer Åland. Is-sorveljaturi jagħtu l-opinjoni tagħhom li l-ilmenti ppreżentati minnhom, u huma wkoll kompetenti li joħorġu twissijiet uffiċjali kif ukoll jibdew prosekuzzjoni kriminali għal atti illeċiti. Is-superviżuri jistgħu wkoll jibdew investigazzjonijiet fuq inizjattiva tagħhom stess. Hija

Traduzzjoni awtomatika

għandha ssemmi, li s-Supreme sorveljanti ta' legalità huma kompetenti biex jinvestiga l-azzjonijiet tal-qrati u l-uffiċjali tal-qorti, li naturalment teħtieġ konsiderazzjoni bir-reqqa fir-rigward tas-separazzjoni tal-poteri u l-indipendenza ġudizzjarja. Is-superviżuri mhumiex kompetenti biex iġġiegħel lil awtoritajiet jew uffiċjali fi kwistjonijiet individwali jew li jirrevokaw jew jemendaw deċiżjonijiet jew għall-preżentazzjoni ta' appell tagħhom stess.

Dawn huma wkoll għadd ta' kontrolluri speċjalizzati b'ġurisdizzjoni nazzjonali, bħalma huma l-Ombudsman tal-Protezzjoni tad-Dejta, l-Ombudsman tal-Konsumatur u l-Ombudsman għall-Minoranzi, pereżempju, iżda tali uffiċċju ma hija nominata speċjalment għal kwistjonijiet ambjentali. Minflok, l-ilmenti jistgħu jitressqu quddiem l-awtoritajiet amministrattivi lokali jew reġjonali b'funzjoni superviżorja, bħal xi superjur komunali jew rsa-agency ete-centre msemmija hawn fuq.

Barra minn hekk, superviżjoni jew awtoritajiet oħrajn ta' sikwit huma intitolati li jikkontestaw deċiżjonijiet ambjentali bl-istess mod bħal partijiet privati. Tipikament, din l-awtorità dritt ta' appell f'materji ambjentali huwa stabbilit għal ete-centre. Tali awtorità tan-notifika rigward id-deċiżjoni kkontestata tista' żżid l-utilizzazzjoni d-dritt tal-awtorità li tagħmel rikuża kontriha, iżda ma hemm l-ebda mezz biex effettivament fis-seħħ awtorità li jużaw id-dritt ta' appell tagħha.

Fil-kuntest ta' proċedimenti kriminali, il-prosekutur pubbliku huwa, fuq talba, obbligata ssegwi t-talba għad-danni privati f'isem persuna li ġarrbet il-ħsara. Din l-għajnuna tingħata bla ħlas, u l-prosekutur jista' jiċħad it-talba biss jekk it-talba hija evidentement bla bażi jew il-preżentazzjoni tiegħu jistgħu jxekklu b'mod sostanzjali l-prosekuzzjoni tal-każ. Il-partijiet leżi għandhom ukoll id-dritt sekondarju ta' prosekuzzjoni. Fi kliem ieħor, f'kawża kriminali fejn il-prosekutur iddeċieda li ma ssirx prosekuzzjoni, parti li tkun ġarrbet il-ħsara għandha d-dritt tagħmel pressjoni akkużi kriminali għar-reat u jkollha l-każ deċiż mill-Qorti.

Fil-livell nazzjonali, hemm numru ta' prosekuturi speċjalizzati fi kwistjonijiet ambjentali, li jistgħu jiġu assenjati, permezz ta' ordni, f' każijiet barra l-ġurisdizzjoni normali tagħhom.

VII locus standi

Locus standi	**Il-proċedura amministrattiva**	**Proċedura ġudizzjarja**
Individwi	Obbligu li tisma' l-partijiet matul il-proċedura amministrattiva hija normalment regolati permezz tal-liġi applikabbli tas-sustanza (APA); oħrajn jistgħu jipparteċipaw permezz ta' konsultazzjoni pubblika.	Dritt ta' appell għal partijiet affettwati b'mod dirett kif ukoll għal oħrajn meta preskritti minn sustanza applikabbli; Il-membri kollha tal-muniċipalità, fi kwistjonijiet soġġetti għal appell muniċipali.
NGOs	Bi ftit eċċezzjonijiet, l-ebda dispożizzjoni speċifika dwar il-locus standi matul il-proċedura amministrattiva, jiġifieri l-NGOs ġeneralment jistgħu jipparteċipaw permezz ta' konsultazzjoni pubblika.	Dritt ta' appell huwa previst b'liġi sostanzjali f'ħafna kwistjonijiet ambjentali sinifikanti kollha, kif ukoll, sa ċertu punt, mill -ġurisprudenza wkoll. Il-NGO għandha tkun irreġistrata, u ċerti rekwiżiti rigward il-qasam ta' operazzjoni (ġeografiċi/reġistrazzjoni) normalment ikunu preskritti.
Entitajiet ġuridiċi oħrajn	Entitajiet legali privati oħra ġeneralment ikollhom drittijiet ta' parteċipazzjoni skont l-istess regoli bħala individwi.	Entitajiet legali privati oħra ġeneralment ikollhom dritt ta' appell skont l-istess regoli individwali.
Gruppi ad hoc	Parteċipazzjoni permezz ta' konsultazzjoni pubblika; inkella fil-kapaċità magħmul minn individwi.	Le, jiġifieri biss fil-kapaċità magħmul minn individwi.
NGOs barranin	Drittijiet ta' parteċipazzjoni fi proċedura EIA transkonfinali; Frontier trattati u ftehimiet oħra jistgħu jipprovdu għal drittijiet fi proċeduri oħrajn.	Dritt ta' appell skont id-dispożizzjonijiet ordinarji, jiġifieri tipikament ibbażata fuq il-qasam ta' operazzjoni, b'kont meħud tal-possibbiltà ta' obbligi li jirriżultaw minn fruntiera jew trattati oħra.
	Is-sustanza tal-liġi applikabbli jistgħu jipprovdu li l-awtoritajiet tal-istat, muniċipalitajiet u/jew	

Traduzzjoni awtomatika

Oħrajn [1]#_ftn1	awtoritajiet muniċipali għandhom jiġu kkonsultati qabel it-teħid tad-deċiżjonijiet.	L-awtoritajiet tal-istat, muniċipalitajiet, kif ukoll awtoritajiet muniċipali jista' jkollha d-dritt tal-appell taħt il-liġi applikabbli ajpa jew ibbażati fuq il-mertu.

L-osservazzjonijiet ippreżentati fit-tabella hawn fuq jammontaw għal abbozz ta' ġeneralizzazzjoni. Dispożizzjonijiet dwar id-drittijiet ta' parteċipazzjoni permanenti u kemm matul il-proċedura amministrattiva kif ukoll fil-proċedimenti ta' appell applikabbli jvarjaw skont is-sustanza u/jew il-liġi proċedurali tagħhom.

Tipikament, il-liġi sostantiva tistabbilixxi li għandha tiġi notifikata b'mod speċifiku u/jew tinstema' matul il-proċedura amministrattiva kif ukoll jekk konsultazzjoni pubblika usa' ta' xi tip huwa rranġat qabel it-teħid tad-deċiżjonijiet. Jekk il-proċedura ma tkunx regolata, id-dispożizzjonijiet ġenerali ta' APA huma applikati. L-APA jistipula li persuna toħroġ bħala parti fi kwistjoni fejn id-drittijiet tiegħu jew tagħha, interessi jew obbligi li huma affettwati minn din il-kwistjoni, u titlob li tali parti għandha tinstema' qabel il-kwistjoni tkun deċiża. Barra minn hekk, l-APA jirrikjedi li l-awtorità riżerva oħrajn ukoll l-opportunità li jipparteċipaw fi kwistjonijiet li jista' jkollhom effett sinifikanti fuq l-għajxien u l-kundizzjonijiet tax-xogħol oħra minbarra l-Partijiet. F'ħafna każijiet, il-liġi tipprovdi għal sustanza ambjentali usa' u/jew konsultazzjoni. Permess ambjentali, pereżempju, l-EPA jippreskrivi locus standi (id-dritt li wieħed jinstema' b' mod speċifiku) għal kwalunkwe persuna, li d-drittijiet, interessi ta' obbligi li jistgħu jiġu affettwati minn din il-kwistjoni, u jipprovdi oħrajn l-opportunità li jesprimu l-opinjoni tagħhom matul konsultazzjoni pubblika ġenerali (bil-miktub). Il-NGOs mhumiex normalment preskritt matul il-proċeduri amministrattivi permanenti, li jfisser li huma ġeneralment kapaċi jipparteċipa matul il-konsultazzjonijiet pubbliċi, meta dawn huma pprovduti bħala parti mill-proċedura.

Kif ġie deskritt, ajpa jipprevedi dritt ġenerali ta' appell kontra deċiżjonijiet amministrattivi. Dan id-dritt jappartjeni lil kwalunkwe persuna li għaliha tkun indirizzata d-deċiżjoni jew li għandhom dritt, obbligu jew l-interess hu direttament affettwat mid-deċiżjoni. Madankollu, leġiżlazzjoni ambjentali sostanzjali ħafna drabi tinkludi dispożizzjonijiet li jissostitwixxu, li normalment jistipulaw iktar dritt ta' appell. Għalhekk, l-EPA, pereżempju, jipprevedi dritt ġenerali ta' appell għall-persuni kollha li d-drittijiet jew l-interessi jistgħu jkunu affettwati minn din il-kwistjoni, filwaqt li luba tistabbilixxi qafas aktar iddettaljat għal dritt ta' appell kontra tipi differenti ta' bini u l-użu tal-art permessi taħt ir-reġim tiegħu. Barra minn hekk, deċiżjonijiet li huma suġġetti għal appell muniċipali, bħal deċiżjonijiet dwar l-ippjanar tal-użu tal-art, jistgħu jiġu kkontestati minn kwalunkwe Membru tal-Muniċipalità, li jinkludi kwalunkwe individwu, korporazzjoni eċċ. domiċiljat fil-muniċipalità kif ukoll kull min għandu fil-proprjetà tiegħu jew tokkupa proprjetà fil-muniċipalità.

Id-dritt ta' appell huwa previst NGOs kontra l-parti l-kbira, iżda mhux kull tip ta' deċiżjoni. Barra minn hekk, il-każistika ipprovdiet għal iktar dritt ta' appell anki f'xi materji, fejn ma kienx preskritt b'mod espliċitu mil-liġi. NGO jridu jiġu rreġistrati sabiex ikunu intitolati għal appell. Barra minn hekk, id-dritt materjali applikabbli normalment tinkludi rekwiżiti fir-rigward tal-organizzazzjoni u/jew il-post ġeografiku sostanzjali ta' operazzjoni. Għalhekk, l-EPA, pereżempju, jipprovdi dritt ta' appell lil assoċjazzjonijiet jew fondazzjonijiet li l-għan tagħhom huwa li jippromwovu l-ambjent, is-saħħa jew faċilitajiet ġenerali ta' ħarsien tan-natura u tal-ambjent u li l-qasam ta' attività hija soġġetta għall-impatt ambjentali inkwistjoni. F'każijiet fejn il-konnessjoni bejn l-NGOs u d-deċiżjoni kkontestata ma tistax tkun evidenti, bħal diversi jew l-assoċjazzjonijiet tar-residenti tal-irħula, pereżempju, ir-regoli tal-organizzazzjoni normalment jiġu kkonsultati sabiex isolvu dritt ta' appell. M'hemm l-ebda rekwiżiti li jikkonċernaw it-tul ta' żmien ta' attività jew ta' numru ta' Membri.

Ladarba d-dritt tal-appell huwa stabbilit, madankollu, l-appellanti, kemm jekk huma NGOs u individwi, ġeneralment mhumiex limitati isostnu l-indeboliment ta' dritt jew interess tagħhom stess, iżda huma liberi li jikkontestaw id-deċiżjoni bbażata fuq l-interessi pubbliċi wkoll. Il-parti privata kkonċernata tista' għalhekk tikkontesta permess tal-minjieri, fuq il-bażi li dan jikkomprometti l-ħabitat ta' speċijiet protetti, pereżempju.

Kif deskritt, il-Ftehim ta' Sħubija Ekonomika jipprovdi notifika pubblika/konsultazzjoni anke waqt il-proċedimenti ta' appell ġudizzjarju (ara t-taqsima IV). Proċedimenti ġudizzjarji oħra fi kwistjonijiet ambjentali m'għandhomx tali stadju u, konsegwentement, tipprovdi biss għal smigħ ta' partijiet konċernati direttament. Opportunitajiet għal parteċipazzjoni lil NGOs u minn membri oħra tal-pubbliku, li ma kkontesta d-deċiżjoni inkwistjoni, huma għalhekk pjuttost limitata. Madankollu, hemm xi ġurisprudenza li l-Qorti Permanenti ta' tali non-appellant individwi/entitajiet li l-parteċipazzjoni tagħhom matul il-proċedura amministrattiva.

Minbarra appell muniċipali, m'hemmx actio popolaris fir-rigward ta' aċċess għall-qorti. NOTA l-possibbiltà li tintalab azzjoni minn awtorità ta' superviżjoni, madankollu (ara t-Taqsima V). Locus standi fi kwistjonijiet tal-IPPC ġej tal-FSE, filwaqt li nibqgħu fi kwistjonijiet ta' VIA jikkonforma jew ajpa jew il-proċedura ta' għoti finali (ara t-taqsima IV).

Parteċipazzjoni fil-proċedura tal-EIA li proġetti li aktarx ikollhom impatt transkonfinali sinifikanti huwa deskritt hawn taħt (it-Taqsima XVI). Fi proċeduri oħra u l-parteċipazzjoni ta' individwi ddomiċiljati f'pajjiżi oħra kif ukoll NGOs barranin huma prinċipalment regolati minn fruntiera trattati u ftehimiet bilaterali jew multilaterali oħra, u l-leġiżlazzjoni ta' traspożizzjoni tagħhom. B'mod partikolari, il-Konvenzjoni dwar il-protezzjoni tal-ambjent bejn id-Danimarka, il-Finlandja, in-Norveġja u l-Isvezja (Nordiku għall-protezzjoni

Traduzzjoni awtomatika

ambjentali, SopS 75/1976) għandhom ikunu msemmija. Tipikament, jikkorrispondi ma' parteċipanti domestiċi permanenti, li hija partikolarment veru bejn iċ-ċittadini ta' pajjiżi Nordiċi msemmi hawn fuq. Il-ftehimiet jinkludu wkoll xi dispożizzjonijiet simili dwar it-trattament ugwali fir-rigward tad-dritt ta' appell. Hekk jew b'hekk, fil-ġurisprudenza dwar l-Att dwar l-ilma, pereżempju, NGOs barranin li ingħataw dritt ta' appell skont l-istess kriterji bħal NGOs domestiċi, jiġifieri bbażat fuq il-qasam ta' operazzjoni. Għalhekk appelli mressqa minn NGOs Estonjani kontra permess ta' Katusi Nord Stream ttellgħu flimkien l-appelli domestiċi, pereżempju.

Bħala parti mill-amministrazzjoni tal-ġustizzja, li taqa' taħt il-kompetenza tal-Istat, dritt ta' appell huwa rregolat mil-leġiżlazzjoni tal-Istat kif ukoll fil-Gżejjer Åland. Għalhekk id-dritt ta' appell fi kwistjonijiet ambjentali normalment tiġi riżolta skont il-liġi tal-Istat li jikkorrispondu applikabbli l-liġi reġjonali.

L-awtoritajiet statali u muniċipali kif ukoll il-muniċipalitajiet nfushom jista' jkollhom drittijiet proċedurali fi kwistjonijiet amministrattivi ma għandhomx il-kompetenza li tiddeċiedi. Fi proċeduri ambjentali, huwa karatteristiku ħafna li l-awtorità amministrattiva kompetenti huwa obbligat jikkonsulta entitajiet pubbliċi oħra qabel ma tieħu d-deċiżjoni tagħha. Tali obbligu ta' konsultazzjoni jista' jkun jew mhux kundizzjonali jew dipendenti fuq iċ-ċirkustanzi tal-każ. Bl-istess mod, il-liġi ambjentali sostanzjali ta' spiss tipprovdi ċerti awtoritajiet id-dritt li jikkontestaw id-deċiżjonijiet tal-awtorità kompetenti. Jekk din l-awtorità dritt ta' appell ma huwiex previst espressament, l-Awtorità tista' wkoll tipprova l-affermazzjoni hija bbażata fuq dispożizzjoni ġenerali f'ajpa, skont liema tkun ingħatat jekk huwa essenzjali li jħarsu interess pubbliku ssorveljat mill-Awtorità. Tipikament, id-dritt tal-appell huwa mogħti ete-centre reġjonali fi kwistjonijiet deċiżi minn awtoritajiet muniċipali jew awtoritajiet statali oħra. Awtoritajiet ta' protezzjoni ambjentali jew tas-saħħa muniċipali, reġjonali jew nazzjonali kif ukoll tal-awtoritajiet tal-mużewijiet l-muniċipalitajiet innifishom huma eżempji ta' awtoritajiet oħra li jistgħu jkunu intitolati għal appell. Minbarra l-proċedura speċjali ta' konsultazzjoni fi proċedimenti ta' appell skont l-EPA, tali "extra" m'għandhiex jedd li taġixxi fil-qorti f'kapaċità oħra għajr bħala rikorrenti.

Is-Supreme sorveljanti ta' legalità ma għandhomx locus standi jew dritt ta' appell fi kwistjonijiet amministrattivi. Bl-istess mod, Ombudsmen oħra normalment ma jkollhomx locus standi fi kwistjonijiet ambjentali. B'din l-eċċezzjoni dwar id-dritt ċivili tat-talbiet għad-danni, il-prosekuturi, hi limitata għal proċedimenti kriminali; Huma ma għandhomx locus standi f'materji amministrattivi ambjentali. Kif ġie nnotat qabel (ara t-Taqsima V), talbiet ċivili bbażati fuq l-interess pubbliku, ma jistgħux normalment jiġu ppreżentati quddiem il-qrati ġenerali. Bl-istess mod, id-dritt sekondarju ta' prosekuzzjoni biss jappartjeni lil parti leża.

Ma hemm l-ebda sistema ta' azzjoni kollettiva fis-seħħ fi kwistjonijiet ambjentali.

VIII rappreżentanza legali

L-aċċess sempliċi u rħisa li hija wieħed mill-pedamenti ta' proċeduri ġudizzjarji amministrattivi, u bl-istess mod, il-konsulent legali mhijiex obbligatorja fi proċedimenti tal-qorti amministrattiva ambjentali. La huwa prattika komuni ħafna għal appell lil individwi jew organizzazzjonijiet mhux governattivi biex jimpjegaw konsulenti. Għall-korporazzjonijiet, bħala rikorrenti jew inkella l-parti kkonċernata, huwa aktar komuni. Li ma teħtieġx ajpa l-avukat, meta jintuża, li jkollhom lawrja fil-liġi jew taħriġ ieħor, l-adattabilità ġenerali biss hija meħtieġa.

Avukat mhijiex obbligatorja fi proċedimenti tal-Qorti Ġenerali, iżda hawnhekk huwa aktar komuni. B'kuntrast ma' dan, ajpa cjp teħtieġ ukoll il-kwalifika legali ta' persuna li taġixxi bħala avukat jew prokuratur, bl-eċċezzjoni ta' ċerti tipi ta' każijiet (li tinkludi art il-każi tal-qorti).

Ma hemmx ċertifikazzjoni uffiċjali għal avukati ambjentali b'mod speċifiku, għajr għal studji universitarji u gradwati taħt gradi. Madankollu, hemm avukati u ditti tal-avukati ta' daqsijiet differenti li joffru pariri legali speċjalizzati għall-ambjent. Ħafna mill-kumpaniji l-kbar joffru servizzi fil-qasam tal-liġi ambjentali, għalkemm tipikament fil-kuntest tal-liġi kummerċjali. Ma hemm l-ebda reġistru komprensiv ta' ditti ta' avukati speċjalizzati jew avukati disponibbli. L-Assoċjazzjoni tal-Avukati tal-Finlandja tipprovdi magna tat-tiftix li tippermetti tiftix għall-membri u ditti skont il-post u oqsma ta' għarfien espert, inkluż fl-oqsma tal-liġi ambjentali, u li jinkludi l-uffiċċji fil-gżejjer Ålands ukoll (link ipprovduta fi tmiem id-dokument). Il-NGOs tipikament ma tirreklama servizzi legali.

IX evidenza

Meta wieħed jikkunsidra appelli, il-qorti amministrattiva normalment ikollu aċċess sħiħ tal-fajl amministrattiv (jitlobha mingħand l-awtorità flimkien ma' dikjarazzjoni normalment ikun l-ewwel pass għall-ipproċessar ta' appell). Kif ġie nnutat hawn fuq, ajpa tkompli timponi obbligu ġenerali biex jinvestiga l-kwistjoni lill-Qorti.

- L-għan huwa li jiġu stabbiliti fatti oġġettivi tal-każ.
- Il-Qorti twettaq l-obbligu tagħha billi jitolbu evidenza li jidhrilha neċessarji jew utli minbarra fil-fajl amministrattiv.
- Normalment, talbiet bħal dawn jiġu indirizzati lejn l-awtorità, filwaqt li l-partijiet tal-kawża jingħataw l-opportunità li jipprovdu huma stess.

Traduzzjoni awtomatika

Li jikkorrispondi ma' dan il-prinċipju ta' investigazzjoni ġudizzjarja, m'hemm ebda regoli ġenerali rigward l-oneru tal-prova rigward il-partijiet ta' proċedimenti ta' appell. Ċerti prinċipji impliċiti evolvew għal tipi differenti ta' kwistjonijiet u sitwazzjonijiet, xi drabi jistrieħu wkoll fuq il-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja. Madankollu, għandu jiġi enfasizzat li l-kwistjonijiet dwar l-evidenza normalment jiġu riżolti fl-ewwel istanza mill-awtorità amministrattiva u, bl-istess mod, ir-rwol tal-Qorti tal-Ġustizzja huwa tipikament mhux tant biex jikkunsidraw provi ġodda, peress li għandha tistħarreġ l-provi ppreżentati preċedentament quddiem l-Awtorità kif ukoll l-evalwazzjoni mwettqa mill-Awtorità. Minbarra li titlob dokumenti jew opinjonijiet li l-awtorità tal-ewwel istanza u l-partijiet, il-Qorti tista' tiffaċilita l-analiżi tiegħu b'mezzi oħra wkoll:

- Il-Qorti tista' tikkonsulta awtoritajiet oħra jew tirranġa jaraw jew smigħ orali.
- Il-partijiet huma liberi li jintroduċu evidenza huma stess sabiex isostnu l-pretensjonijiet tagħhom u argumenti.
- Il-Partijiet jistgħu wkoll jitolbu lill-Qorti biex jimpjegaw xi mezzi ta' investigazzjoni għad-dispożizzjoni tagħha.

Il-qorti teżerċita setgħa diskrezzjonali biex tiddeċiedi jekk jaqbilx ma' talbiet mill-partijiet. Il-miżura ta' diskrezzjoni jiddependi mit-tip ta' talba kif ukoll din il-kwistjoni, u rifjut għal investigazzjoni ulterjuri jista' jiġi invokat kontra d-deċiżjoni ġudizzjarja, jekk tkun suġġetta għal appell ulterjuri.

Il-Qorti Amministrattiva huwa liberu li indipendentement tevalwa l-provi u tevalwa mill-ġdid il-fatti tal-każ. F'dan ir-rigward, il-Qorti Ġenerali ma hijiex marbuta minn l-argumenti tal-partijiet; jiġifieri, il-partijiet normalment ma tistax toqgħod fuq il-fatti tal-każ. Naturalment, l-allegazzjonijiet li jikkonċernaw il-prova se jiggwidaw l-attenzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja f'dan il-qasam. Kif ġie nnutat hawn fuq, il-Qorti tal-Ġustizzja hija kompetenti sabiex testendi l-istħarriġ tagħha għal bażijiet xjentifiċi jew tekniċi oħra tad-deċiżjoni kkontestata. Konsegwentement, il-qorti hija libera li kwistjoni studji xjentifiċi jew il-kontijiet ta' esperti, irrispettivament minn min ikun issottometta minnhom jew li fuq talba tiegħu. Ta' min jisħaq li l-Qorti Amministrattiva ta' Vaasa, b'kompetenza f'materji ta' appell nazzjonali skont l-EPA u l-ilma, jagħmel użu ta' mħallfin imħarrġa b'mod naturali xjentifiċi u tekniċi sabiex jiġi żgurat li għarfien espert suffiċjenti għal tali eżami (ara t-taqsima IV).

L-ebda regola ġenerali jistgħu jingħataw fir-rigward tad-direzzjoni jew il-konsegwenzi ta' provi ġodda introdotti matul proċedura ta' appell. Studju ġdid ippreżentat minn rikorrenti kontra deċiżjoni li tagħti permess jista', pereżempju, prova b'mod konklussiv li jippermettu li deċiżjoni hija illegali, jew il-qorti jista' jkollha għalfejn lura l-kwistjoni u evidenza ġdida biex jiġu (ri) qieset, fl-ewwel istanza billi l-awtorità tal-permess. L-imħallfin non-jurist tagħha, il-qorti amministrattiva ta' Vaasa) tkun mgħammra aħjar biex tevalwa direttament evidenza xjentifika u jagħmlu deċiżjoni sostantiva abbażi ta' evidenza ġdida, iżda l-qorti jridu joqogħdu attenti li ma jidħlu eċċessivament fl-ewwel istanza diskrezzjonali tal-amministrazzjoni. B'hekk, il-partijiet m'għandhiex tistenna sakemm ir-rikorsi quddiem qabel l-introduzzjoni ta' evidenza rilevanti, meta dawn ikollhom l-opportunità li jagħmlu dan matul il-proċedura amministrattiva.

Il-qrati ġenerali jkollhom l-istess prinċipju l-kompetenza li tevalwa l-provi, iżda għandha tenfasizza li f'tilwim ċivili li tirrigwarda l-portata tal-istħarriġ tal-Qorti tal-Prim' Istanza f'dan ir-rigward huwa normalment limitat esklussivament l-allegazzjonijiet u l-provi mressqa mill-partijiet. Bl-istess mod, ir-rwol tal-partijiet li jipprovdi wkoll għarfien espert xjentifiku huwa sostanzjalment aktar evidenti.

X rimedju b'mandat ta' inibizzjoni

Skont id-dispożizzjonijiet ġenerali rigward l-infurzar taħt ajpa, deċiżjoni amministrattiva li jikkwalifikaw għal appell m'għandiex tiġi eżegwita qabel (ordinarja) mezz ta' kontestazzjoni ġew eżawriti, jiġifieri d-deċiżjoni kiseb "forza legali" (saanut lainvoiman, vunnit Laga kraft). Dan ifisser li jitressaq appell kontra deċiżjoni normalment awtomatikament d-dewmien tal-eżekuzzjoni tiegħu.

Permess ambjentali u sistemi oħra ta' spiss jipprevedu biss il-fakultà li jitolbu d-dritt li jibda xogħol/attività skont il-permess id-Deċiżjoni irrispettivament kontestazzjonijiet kontriha. Peress li l-kundizzjonijiet għall-għoti ta' tali dritt jibda huma stipulati skont is-sustanza tal-liġi applikabbli, li jistgħu jvarjaw, iżda tipikament ir-rekwiżiti huma:

- raġuni ġustifikata għal eżekuzzjoni immedjata
- li ma tkunx tmur kontra l-iskop ta' appell kontra d-deċiżjoni
- li l-applikant jagħti aċċettabbli ta' sigurtà

Id-dritt li jiftħu jistgħu jingħataw jew flimkien ma' permess proprja jew fuq talba sottomessa fi żmien perjodu ta' żmien wara li jkun skada t-terminu ta' appell (normalment 14 jum). Fil-biċċa l-kbira tal-każijiet, talba għal dritt li tibda tiġi ppreżentata u sussegwentement tiddeċiedi l-awtorità tal-permess.

Il-qorti amministrattiva li tippermetti deċiżjoni ġiet ikkontestata hija kompetenti biex tistħarreġ ordni li tagħti d-dritt li tibda wkoll, fuq talba tar-rikorrent jew fuq inizjattiva tagħha stess. Locus standi fi proċedimenti ta' rimedju interim tikkorrispondi ma' pożizzjoni fil-

kawża prinċipali. Il-Qorti tal-Ġustizzja tista' tannulla jew temenda ordni jew inkella jipprovdu rimedju b'mandat ta' inibizzjoni. Tipikament, il-miżuri li joħolqu effetti irrevokabbli jew riskju għall-ambjent huma sospiżi. Deċiżjoni interlokutorja tal-Qorti, kemm jekk pożittiv kif ukoll jekk negattiv, normalment ma tistax tiġi kkontestata separatament, iżda l-kwistjoni ta' miżuri provviżorji jistgħu jitqajmu mill-ġdid jekk id-deċiżjoni finali tal-qorti tiġi kkontestata fil-Qorti Amministrattiva Suprema. Madankollu, huwa possibbli li jissottometti applikazzjoni ġdida għal mandat ta' inibizzjoni quddiem l-istess qorti, ibbażata, pereżempju, fuq bidla fiċ-ċirkustanzi. Hemm ukoll sistemi li d-dritt li tibda tiġi deċiża fl-ewwel istanza minn qorti ta' appell kompetenti (eż. skont l-Att dwar l-Ilma) jew fejn huwa possibbli li l-Qorti tal-Appell biex toħroġ ordni bħal din flimkien ma' appell kontra d-deċiżjoni li tiċħad il-permess (pereżempju l-FSE).

Hemm ukoll xi tipi ta' deċiżjonijiet li jistgħu jkunu infurzati direttament qabel ma jkunu kisbu saħħa legali, jiġifieri, minkejja l-appelli sakemm il-Qorti tal-Appell ma tiddeċidix mod ieħor. Eżempji jinkludu deċiżjonijiet biex jimplimenta tal-ħabitats protetti jew biex tiġi infurzata l-protezzjoni skont l-Att tal-Konservazzjoni tan-Natura. F'każijiet fejn ma hemm l-ebda dispożizzjoni speċifika fir-rigward tal-eżegwibbiltà, ajpa tipprovdi għall-possibblità ġenerali ta' eżekuzzjoni qabel forza legali. Din l-ordni ta' eżekuzzjoni hija permessa jekk id-deċiżjoni hija ta' natura li titlob l-eżekuzzjoni immedjata jew jekk l-eżekuzzjoni tiegħu ma tkunx tista' tiġi posposta għal raġunijiet ta' interess pubbliku. Tali ordni hija wkoll suġġetta għall-istħarriġ tal-qorti amministrattiva.

M'hemm bżonn l-ebda garanzija minn applikant għal mandat ta' inibizzjoni, irrispettivament minn jekk l-infurzar huwa bbażat fuq interpretazzjoni mogħtija d-dritt li jibdew jew ordni oħra ta' eżekuzzjoni.

Forma oħra ta' protezzjoni ġudizzjarja provviżorja hija s-setgħa tal-qorti li tordna deċiżjoni amministrattiva li jibqgħu fis-seħħ sakemm tiġi adottata deċiżjoni ġdida f'sitwazzjoni fejn il-qorti tiddeċiedi li jibdel dan. Eżempju tal-applikazzjoni jkun il-każ fejn deċiżjoni biex tiġi implimentata l-protezzjoni tan-natura ġiet mibdula u ntbagħat lura għal konsiderazzjoni mill-ġdid jew tiġdid parzjali ta' proċedura żbaljata.

Xi spejjeż

Għal proċeduri ġudizzjarji amministrattivi, prova li ġejjin jintalab ħlas mingħand ir-rikorrenti, skont l-istadju tal-appelli (fil-bidu tal-2011):

- Qorti amministrattiva: EUR 90
- Il-Qorti Amministrattiva Suprema: EUR 226

Ċerti tipi ta' kwistjonijiet huma kategorikament eżenti minn ħlas, għalkemm dawn mhumiex kwistjonijiet ambjentali. Bl-istess mod, l-appellanti individwali jista' jiġi eżentat taħt ċerti ċirkostanzi. L-eċċezzjoni importanti hija li r-rikorrenti tintlaqa' l-isfida (ma japplikax lill-Qorti Amministrattiva Suprema). Ħlas mitlub ma jkunx mitlub għal appelli li jiġu miċħuda mingħajr eżami tal-mertu, eż. jekk l-appelli ma jiġux ippreżentati fil-ħin, jew jekk ma jkun hemm ebda dritt ta' appell kif ukoll fil-każ ta' appelli jiġu rtirati. Meta appell straordinarju hija miċħuda jew leave għal appell jiġi miċħud mill-Qorti Amministrattiva Suprema, it-tariffa hija mnaqqsa b'nofs.

Lanqas m'għandu jkun hemm tariffi tal-qorti għal kull stadju tal-proċedimenti, eż. eżami ta' applikazzjoni għal rimedju b'mandat ta' inibizzjoni jew torganizza seduta jew l-vista. Bl-istess mod, il-partijiet mhux se jiġġarbu l-ispejjeż għal miżuri oħra tal-Qorti fl-investigazzjoni tal-kwistjoni, tali li jikseb dikjarazzjoni mingħand espert l-awtorità.

Meta diversi persuni b'mod konġunt jippreżenta appell, tiġi imposta tariffa waħda biss.

F'dak li jirrigwarda l-ispejjeż tal-partijiet, ajpa jipprovdi għal regola ġenerali, li tipprovdi li kull parti tbati l-ispejjeż ta' Prova sakemm dan ma jkunx raġonevoli fid-dawl taċ-ċirkostanzi. Dan jinkludi tariffi għal konsulenza legali kif ukoll l-ispejjeż possibbli għall-produzzjoni tar-rapporti tal-esperti jew evidenza oħra fuq inizjattiva propja. Jekk seduta għas-sottomissjonijiet orali tinżamm, l-Istat huwa responsabbli għall-kumpens ta' xhieda u esperti imsejħa mill-qorti ex officio. Il-partijiet, min-naħa l-oħra, normalment huma obbligati li jikkumpensaw xhieda li huma appellaw.

Rigward l-eżenzjoni milli jġorru l-ispejjeż proprja, jiġifieri l-obbligu ta' parti oħra jew l-awtorità li d-deċiżjoni tiegħu tkun ġiet sfidata tħallas dawn l-ispejjeż kollha jew parzjalment, iċ-ċirkustanzi tal-kawża jiġu deċiżi mill-Qorti fuq bażi ta' każ b'każ. Li jipprovdi li ajpa speċjalment l-eżitu tal-każ għandhom jiġu kkunsidrati. Barra minn hekk, meta jivvalutaw ir-responsabbiltà ta' awtorità pubblika, għandu jittieħed kont speċjali jekk il-proċedimenti jkunu nqalgħu minn żball tal-awtorità. Barra minn hekk, tikkonstata li ajpa individwi privati jistgħu jinżammu responsabbli għall-ispejjeż ta' awtorità pubblika biss jekk ikunu għamlu talba manifestament infondata. Fil-prattika, huwa wkoll eċċezzjonali għal partijiet privati sabiex jiġu obbligati jħallsu l-ispejjeż tal-partijiet privati oħra. Dan ifisser mistoqsijiet rigward spejjeż li normalment jiġu organizzati skont jekk l-awtorità għandhiex tinżamm responsabbli għall-ispejjeż rikorrenti b'suċċess. Madankollu, ta' min jisħaq li proċeduri ġudizzjarji amministrattivi tipikament jagħtu lok għal spejjeż relattivament baxxi, u huwa ferm aktar komuni li l-partijiet privati jsostnu l-ebda spejjeż fil-qrati minn li qed jagħmlu dan.

Traduzzjoni awtomatika

Il-proċedimenti fil-Qorti Ġenerali, wara proċess jintalbu tariffi mingħand il-kwerelant/rikorrenti (fil-bidu tal-2011), b'eżenzjonijiet kif korrispondenti jew simili fi proċeduri amministrattivi:

- Il-qorti distrettwali (inkl. Land Court): 60–180
- Court of Appeals: EUR 182 (EUR 90 f'materji kriminali)
- Il-Qorti Suprema: EUR 226 (EUR 113 f'materji kriminali)

B'differenza fi proċeduri amministrattivi tal-qorti, il-prinċipju ta' "min jitlef iħallas" japplika għal tilwim ċivili fil-qrati ġenerali. Dan ifisser li l-parti li titlef il-kawża tiġi assenjata r-responsabbiltà għall-ispejjeż raġonevoli tal-miżuri meħtieġa tal-Parti li qed topponi. Dan cjp jipprevedi wkoll ċerti motivi iktar speċifiċi għal eċċezzjoni minn jew tnaqqis f'obbligazzjoni, inklużi kawżi frivoli, raġuni ġustifikabbli biex issegwi l-każ li jintilfu jew ċirkostanzi li jistgħu jagħmlu mod ieħor ta' responsabbiltà manifestament irraġonevoli. Jekk il-bażi jew ir-raġonevolezza tal-ispejjeż mitluba jiġu kkontestati mill-parti responsabbli, il-Qorti tal-Ġustizzja tiddeċiedi dwar l-ispejjeż, fuq bażi ta' każ b'każ.

Skont riċerka kkummissjonata mill-Parlament Nazzjonali, Istitut tar-Riċerka ta' politika legali, il-medja tal-ispejjeż legali fl-2008 fi proċedimenti dwar tilwim ċivili f'qorti distrettwali kienu EUR 6 543 min-naħa tar-rikorrenti u EUR 5 554 min-naħa tal-konvenut. Il-medja ta' responsabbiltà imposta fuq il-parti telliefa kien ta' EUR 5 277. Medju (medjan) ir-rata fis-siegħa imposta għal avukat kien ta' EUR 160, li huwa konsistenti ma' aktar studji ġenerali ta' tariffi għal parir legali.

XII mekkaniżmi ta' għajnuna finanzjarja

Minbarra l-eżenzjonijiet kategoriċi mill-prova tal-ħlas, li ġew imsemmija hawn fuq, tista' tingħata eżenzjoni fuq bażi ta' raġonevolezza fuq bażi ta' każ b'każ/référendaire rapporteur, li jagħti d-dritt. Għalkemm il-proċess huma ntaxxati flimkien mad-deċiżjoni tal-Qorti, huwa kontestabbli separatament permezz ta' talba għal eżami mill-ġdid mal-uffiċjal li jkun assenjat il-ħlas. Id-deċiżjoni tista' tiġi kkontestata permezz ta' appell amministrattiv.

L-għajnuna legali għas-spejjeż tal-istat hija disponibbli għal persuni li għandhom bżonn assistenza esperta in kwistjoni legali. L-għajnuna legali hija pprovduta lil persuni residenti fil-Finlandja jew f'pajjiż ieħor tal-UE jew tal-EEA. Huwa pprovda wkoll irrispettivament minn residenza, jekk il-benefiċjarju jkollu kwistjoni tinstema' minn qorti Finlandiża jew meta jkun hemm raġuni speċjali.

L-għajnuna legali mhijiex disponibbli għal NGOs jew kumpaniji.

L-għajnuna legali tingħata fuq il-bażi tal-mezzi tal-applikant. Huwa pprovdut b'xejn għal persuni mingħajr mezzi, filwaqt li l-persuni intitolati jistgħu co-pay għall-għajnuna.

L-għajnuna tkopri parir legali kif ukoll il-miżuri meħtieġa u r-rappreżentazzjoni quddiem qorti jew awtorità oħra. Għal proċedimenti tal-qorti, l-applikant jista' jagħżel bejn ir-rappreżentanza ta' avukat ta' għajnuna legali pubbliku jew minn avukat privat. Fi kwistjonijiet oħra, l-għajnuna legali tiġi pprovduta mill-Avukati Pubbliċi tal-Għajnuna Legali biss. Persuni li jingħataw għajnuna legali huma wkoll eżenti minn miżati ta' prova. Hemm xi eċċezzjonijiet meta l-għajnuna legali tingħata, bħal kwistjonijiet meqjusa legalment sempliċi jew ta' ftit importanza li r-rikorrenti, kif ukoll kwistjonijiet li fuqhom hi bbażata fuq is-sħubija muniċipali, pereżempju.

Barra minn dan, id-dritt għall-għajnuna legali jista' jkun ristrett parzjalment jew kompletament jekk l-applikant ikollu assikurazzjoni għall-ispejjeż legali li tkopri din il-kwistjoni. Dan huwa relattivament komuni, peress li tali assigurazzjoni hija tipikament inklużi f' ħafna tipi ta' poloz ta' assigurazzjoni, bħal assigurazzjoni tad-dar, assigurazzjoni tal-karozza kif ukoll it-trade union insurances. L-assistenza finanzjarja pprovduta minn assigurazzjoni għall-ispejjeż legali jvarjaw skont il-politika inkwistjoni, li jiddetermina l-kamp ta' applikazzjoni tiegħu kif ukoll tnaqqis u kumpens massimu applikabbli. Il-kundizzjonijiet tal-assigurazzjoni f'użu komuni jistipula tnaqqis ta' 15 % u massimu ta' kumpens ta' EUR 8 500.

L-għajnuna legali hija amministrata mill-Istat u b'hekk ikunu disponibbli skont l-istess kundizzjonijiet dwar il-Gżejjer Åland.

Separati minn għajnuna legali, il-konvenut fi proċeduri kriminali jew investigazzjonijiet ta' qabel il-ġuri jista' jkun intitolat għal difensur pubbliku irrispettivament ta' mezzi disponibbli.

Ħafna ditti legali, speċjalment l-impriżi l-kbar, jagħmlu xogħol legali pro bono, ta' spiss skont stabbilita pro bono l-programmi tagħhom stess. Assoċjazzjonijiet ta' utilità pubblika, fosthom l-NGOs ambjentali, li jistgħu jirċievu tali assistenza legali pro bono. M' hemmx prominenza pro bono programmi li jipprovdu assistenza legali għal individwi fi kwistjonijiet ambjentali, b'mod speċifiku. B' mod ġenerali, pro bono impjieg ma għandhomx rwol sinifikanti fi proċedimenti ġudizzjarji.

XIII puntwalità

Traduzzjoni awtomatika
Traduzzjoni awtomatika

L-APA ġeneralment jipprovdi li kwistjoni amministrattiva għandha titqies mingħajr dewmien żejjed. Fi kwistjonijiet ambjentali, limiti speċifiċi ta' żmien huma tipikament preskritti għal partijiet minn dik l-awtorità, għalkemm hemm eċċezzjonijiet, bħal proċedura EIA, fejn l-iskadenzi jiġu pprovduti għall-Awtorità wkoll. Id-deċiżjonijiet dwar l-ambjent jittieħdu b'għadd kbir ta' awtoritajiet amministrattivi differenti, mhuwiex possibbli li jingħata rendikont komprensiv fuq żmien medju pendenti. L-awtoritajiet jistgħu jipprovdu stimi average-based fuq l-homepages tal-Internet tagħhom, u huma wkoll meħtieġa minn APA li jipprovdi stima ta' każijiet speċifiċi fuq talba, kif ukoll tirrispondi għal mistoqsijiet dwar il-progress ta' din il-kwistjoni. F'rsa-agencies, li jittrattaw kwistjonijiet ta' permess ambjentali kbar, medji pendenti drabi varjaw bejn 11 u 16-il xahar f'dawn l-aħħar snin.

Leġiżlazzjoni li tirregola l-proċedura amministrattiva reġjonali tal-gżejjer Åland (ara t-taqsima IV) tixbah l-APA fir-rigward tal-ħtiġiet ta' adegwatezza u jiġu pprovduti stimi ta' żmien pendenti. Madankollu, dan jinkludi wkoll obbligu ġenerali li tiddeċiedi kwistjonijiet fi żmien tliet xhur mill-bidu, fejn ikun vijabbli, u jipprovdi wkoll li l-uffiċjali responsabbli għandhom jagħmlu rapport ta' kull sena fuq bażi ta' dewmien għal kwistjonijiet aktar minn dan il-limitu ta' żmien. Naturalment, kwistjonijiet ambjentali jista' jieħu żmien itwal minn dan il-proċess. Fir-rigward ta' kwistjonijiet deċiżi mill-prinċipal lill-awtorità ambjentali reġjonali (Ålands Miljö- och hälsoskyddsmyndighet), awtorizzazzjoni għal attivitajiet iżgħar (miljögranskning) hija regolarment deċiża fi żmien 6 xhur, filwaqt li sakemm ikun hemm ħin għal permessi ambjentali għal attivitajiet ewlenin (eż. IPPC) huma medja ta' 15 xahar.

Bħalissa ma hemm l-ebda rimedju legali effettiv b'mod sħiħ kontra dewmien jew passività min-naħa tal-amministrazzjoni. Il-Qorti Amministrattiva mhix kompetenti biex tintervjeni fi proċedura amministrattiva qabel ma tkun ittieħdet deċiżjoni finali mill-Awtorità. Passività f'dan il-kuntest m'għandux jiġi konfuż ma' xi ħareġ deċiżjoni biex jittieħdu miżuri ta' infurzar, madankollu, li tista' tkun soġġetta għal kontestazzjoni permezz ta' appell (ara t-Taqsima V). Leġislazzjoni li tindirizza wkoll il-kwistjoni ta' dewmien qed jiġi kkunsidrat. Bl-istess mod, ma hemm l-ebda reġim ġenerali fir-rigward ta' penali għal dewmien. Skont dak li ġie deskritt hawn fuq (taqsima VI), is-sorveljanza ta' awtoritajiet huma kompetenti biex joħorġu twissijiet uffiċjali kif ukoll jibdew prosekuzzjoni kriminali f' każijiet serji. F'ċerti każijiet, is-sorveljanza ta' awtorità Statali jista' jkollha wkoll il-kompetenza li jordna muniċipalità li tissodisfa l-obbligi tagħha f'perjodu ta' żmien stabbilit. L-awtoritajiet huma wkoll soġġetti għal responsabbiltà tat-tort ġenerali, iżda, l-indennizzi mogħtija għad-danni għad-dewmien huma frekwenti.

Fir-rigward ta' proċedimenti ta' appell fil-qrati amministrattivi, ma hemm l-ebda limiti ta' żmien preskritt għall-biċċa l-kbira tal-kwistjonijiet. Il-Kostituzzjoni tipprovdi li kull min ikollu d-dritt li l-kawża tiegħu jew tagħha tinstema' mingħajr dewmien bla bżonn f' qorti tal-ġustizzja. Barra minn hekk, ċerti kategoriji u tipi ta' appell kwistjonijiet urġenti huma preskritti bil-liġi, li tissarraf fil-prattika għall-prijoritizzazzjoni ta' riżoluzzjoni. Eżempji ta' kwistjonijiet ambjentali urġenti statutorjament bħal dawn huma ddettaljati pjanijiet ġenerali għall-użu tal-art u l-pjanijiet għal toroq pubbliċi, meta dawn jitqiesu ta' importanza komuni. Minkejja li ma hemm ebda dispożizzjoni speċifika f'dak li jirrigwarda t-talbiet għal inġunzjonijiet, dawn normalment ikunu pproċessati b'mod urġenti u jistgħu saħansitra jiġu riżolti fi żmien ftit jiem jew inqas, f'każijiet estremi. M'hemm l-ebda mekkaniżmu ta' sanzjonijiet rigward id-dewmien żejjed, iżda l-qrati huma suġġetti għall-istess superviżjoni mis-Supreme sorveljanti ta' legalità bħala awtoritajiet amministrattivi, kif ukoll possibbiltà ta' responsabbiltà kriminali u ta' dannu.

Ħin pendenti fi proċedimenti ta' appell lill-qrati amministrattivi reġjonali f'dawn l-aħħar snin (2009–2011) medja ta' madwar 10 xahar f'kategorija tal-użu tal-art u kwistjonijiet ta' bini u ftit aktar minn 12 xahar fi kwistjonijiet ambjentali oħra. Il-Qorti Amministrattiva Suprema korrispondenti darba pendenti kienu madwar 12 u 13-il xahar, rispettivament.

Leġiżlazzjoni proċedurali li jirregolaw proċeduri fil-qrati ġenerali jinkludu dispożizzjonijiet iktar dettaljati dwar il-prontezza għal stadji speċifiċi tal-proċedura. Il-medja ta' żmien pendenti (2009–2010) fil-qrati distrettwali kienu ftit aktar minn 8 xhur f'tilwim ċivili fuq skala kbira u madwar 3,5-il xahar f'każijiet kriminali. Fi qrati tal-appell, il-ħin medju pendenti għal proċedimenti tal-appell kienu madwar 6,5 xhur. Fil-Qorti Suprema, il-medji kienu madwar 4,5 xhur għal irrifjuta li jħalli tal-appell u 16 xhur għal deċiżjonijiet dwar il-merti.

Qrati ġenerali, hemm sistema ta' kumpens għal dewmien bla bżonn, regolati mill-Att dwar il-kumpens għad-danni minħabba tul eċċessiv tal-proċedura ġudizzjarja (362/2009). L-Att jipprovdi li talba għal kumpens tista' tiġi mressqa quddiem l-istess qorti tikkunsidra l-kwistjoni prinċipali inkwistjoni, u li hija prekundizzjoni valur għal kumpens f'ammont ta' EUR 1 500/year ta' dewmien. Fi proċeduri amministrattivi tal-qorti, simili filwaqt li jitqies id-dewmien attwalment huwa possibbli biss meta jiġu ttrattati sanzjonijiet amministrattivi monetarji, iżda, b'mod ġenerali, sistema ta' kumpens għal proċeduri ġudizzjarji amministrattivi qed titħejja.

XIV kwistjonijiet oħra

Filwaqt li l-parteċipazzjoni fil-proċedura amministrattiva ta' kwistjonijiet ambjentali tista' tkun possibbli fi stadju relattivament bikri, l-aċċess għal reviżjoni mill-Qorti huwa normalment disponibbli biss wara li tkun ittieħdet deċiżjoni amministrattiva finali f'din il-kwistjoni. Żbalji proċedurali matul l-istadji ta' tħejjija tat-teħid ta' deċiżjonijiet normalment jistgħu minflok jiġu invokati kontra d-deċiżjoni finali. Ċerti proċeduri ambjentali tista' tinkludi tali "deċiżjonijiet finali" f'diversi stadji, f'liema każ kull deċiżjoni bħal din

Traduzzjoni awtomatika

normalment jistgħu jiġu kkontestati fil-qorti. Livelli differenti tal-pjanijiet tal-użu tal-art flimkien ma’ pakketti sussegwenti ta’ bini u/jew attività permessi huma eżempji ta’ dan. Kultant, leġiżlazzjoni tista’ tistabbilixxi restrizzjonijiet għal stħarriġ ġudizzjarju sussegwenti, bħal fil-każ ta’ triq pubblika tal-ippjanar taħt tal-Highways Act (503/2005).

Ajpa teħtieġ li tkun akkumpanjata minn istruzzjonijiet li d-deċiżjonijiet kollha li jikkwalifikaw għal appell, li informa lill-partijiet fejn u kif id-deċiżjoni tista’ tiġi kkontestata kif ukoll il-perjodu ta’ appell. Alternattivament, il-bażi ġuridika għal projbizzjoni kontra l-appell għandu jiġi indikat. Dan ajpa jipprevedi wkoll li l-appelli m’għandhomx jiġu miċħuda minħabba preżentazzjoni mhux korretta jew difettuża minħabba nuqqas ta’ struzzjonijiet tal-appell. Għalhekk, rikorrent li jaġixxi f’konformità ma’ struzzjonijiet tal-appell li jindikaw il-perjodu tal-Appell żbaljat, pereżempju, ma għandux ikollu jiċħad l-appell tiegħu/tagħha minħabba li jaqbeż il-perjodu ta’ appell.

Informazzjoni komprensiva dwar l-aċċess għall-ġustizzja ma jkunx disponibbli għal kwistjonijiet ambjentali speċifikament. Informazzjoni ġenerali dwar amministrattiv (ġenerali) u proċedimenti tal-qorti hija disponibbli fuq is-sit web tas-Sistema ġudizzjarja Finlandiża (ħolqa tingħata fi tmiem id-dokument) u leġislazzjoni hija disponibbli fil-bażi ta’ dejta Finlex bl-isem (link ipprovduta fi tmiem). Is-sit ġenerali tad-Dipartiment responsabbli mill-ambjent jipprovdi informazzjoni dwar xi proċeduri ambjentali differenti, inkluż dwar l-aċċess għall-qorti (link ipprovduta fi tmiem). Il-websajts tal-erba’ rsa-agencies kompetenti fi kwistjonijiet ta’ permess ambjentali u tal-ilma jinkludu reġistri dwar kwistjonijiet pendenti u jippermettu deċiżjonijiet dwar il-ħruġ ta’ permessi (links pprovduta fl-aħħar). Aktar informazzjoni dwar proċeduri speċifiċi ambjentali u l-aċċess għall-ġustizzja tista’ tkun ipprovduta fuq il-websajts ta’ muniċipalitajiet, pereżempju.

Huwa normalment mhux possibbli li jikkonfermaw uffiċjalment ta’ appelli fil-qorti amministrattiva, kif ukoll għall-medjazzjoni jew għal mezzi oħrajn ta’ riżoluzzjoni alternattiva għat-tilwim amministrattiv huma għalhekk mhux disponibbli fi kwistjonijiet ambjentali. F’ materji ċivili, metodi differenti jew għat-tilwim huma disponibbli. Il-medjazzjoni l-qorti hija mogħtija mill-qrati ġenerali, u huwa wkoll possibbli li jkun stabbilit barra mill-qorti. Għajnunalegali tista’ tintalab.

XV tkun barrani

Id-drittijiet tal-individwi li jintużaw iż-żewġ ilsna nazzjonali, il-Finlandiż u l-Isvediż, kif previst skont it-Taqsima 17 tal-kostituzzjoni, huma stabbiliti fil-lingwa ta’ att (423/2003). **Id-drittijiet lingwistiċi addizzjonali huma pprovduti Sámi indiġeni, b’mod speċjali, kif ukoll gruppi oħrajn.** Rilevanti fir-rigward tal-barranin, It-Taqsima 6 tal-Kostituzzjoni tistabbilixxi li kulħadd huwa ugwali quddiem il-liġi, u li ħadd ma għandu, mingħajr xi raġuni aċċettabbli, jiġu ttrattati b’mod differenti minn persuni oħra fuq il-post ta’ oriġini jew lingwa, fost affarijiet oħra. L-Ombudsman għall-Minoranzi tissorvelja l-konformità mal-projbizzjonijiet kontra d-diskriminazzjoni etnika u taħdem biex tavvanza l-istatus u l-ħarsien ġuridiku tal-minoritajiet etniċi u l-barranin.

Il-leġiżlazzjoni li tkopri l-proċeduri amministrattivi u ġudizzjarji, APA, ajpa cjp u CPA) fih dispożizzjonijiet addizzjonali dwar id-drittijiet lingwistiċi. Dispożizzjonijiet addizzjonali huma inklużi għal ċerti proċeduri speċifiċi, iżda ġeneralment għal mhux il-proċeduri ambjentali. Fi kwistjonijiet amministrattivi, ta’ traduzzjoni u interpretazzjoni tista’ tiġi provduta għal persuni taħt ċerti kondizzjonijiet, prinċipalment fi kwistjonijiet authority-initiated, iżda huwa possibbli wkoll li jiġu garantiti d-drittijiet tal-partijiet fi kwistjonijiet oħra. Id-drittijiet lingwistiċi ġenerali fi proċeduri ġudizzjarji amministrattivi jikkorrispondu ma’ dan ta’ hawn fuq, imma jipprovdi dritt mingħajr kundizzjonijiet għal interpretazzjoni sabiex jiġu mismugħa oralment. F’materji kriminali, id-drittijiet lingwistiċi huma b’mod naturali aktar qawwija. Fi kwistjonijiet ċivili, parti li ma jitkellimx bil-Finlandiż, bl-Iżvediż jew Sámi hija normalment responsabbli għat-traduzzjoni bi spejjeż tiegħu stess, sakemm il-qorti ma tiddeċidix mod ieħor minħabba n-natura tal-każ. Barra minn hekk, iż-żewġ awtoritajiet amministrattivi u qrati huma obbligati jiżguraw li ċ-ċittadini tal-pajjiżi Nordiċi jirċievi assistenza lingwistika li jeħtieġu.

Dan ta’ hawn fuq ifisser li individwi b’lingwa barranija għall-pajjiżi Nordiċi li jixtiequ jieħdu sehem f’xi kwistjonijiet ambjentali, tipikament se jkollhom ikopru l-ispejjeż ta’ traduzzjoni tagħhom stess. Madankollu, meta l-għajnuna legali tkun disponibbli (ara Taqsima XII), tapplika wkoll għal spejjeż ta’ traduzzjoni u interpretazzjoni meħtieġa. Traduzzjonijiet f’kwistjonijiet ambjentali transkonfinali huma ttrattati hawn taħt (it-Taqsima XVI).

Bil-kontra tal-bqija l-Finlandja, il-Gżejjer Åland awtonomi huma monolingually Żvediż. Dan japplika kemm għal awtoritajiet reġjonali u muniċipali kif ukoll l-awtoritajiet tal-Istat fuq il-gżejjer, inklużi l-qrati. L-Att dwar l-Awtonomija ta’ Åland tinkludi dispożizzjonijiet dwar drittijiet ta’ użu reġjonali mill-Istat Finlandiż f’l-awtoritajiet u l-qrati reġjonali, u l-Att dwar il-Proċeduri Amministrattivi (Förvaltningslag för landskapet Åland) fih dispożizzjonijiet simili għal leġiżlazzjoni tal-Istat dwar il-provvediment tal-interpretazzjoni u t-traduzzjoni f’awtoritajiet reġjonali u muniċipali.

XVI każijiet transkonfinali

Sabiex jittrasponi l-Konvenzjoni Espoo tal-EIA u obbligi internazzjonali oħrajn, EIA Finlandiża l-Att fih dispożizzjonijiet fir-rigward ta’ proġetti li x’aktarx ikollhom impatt ambjentali sinifikanti lejn it-territorju ta’ pajjiż ieħor. L-Att jeħtieġ li l-awtorità kompetenti tal-EIA jinforma lill-Ministeru tal-Ambjent, li huwa responsabbli għall-koordinazzjoni ma’ Stati oħrajn konċernati.

Traduzzjoni awtomatika Traduzzjoni awtomatika

L-Istati Membri kkonċernati huma nnotifikati pendenti ta' proġett u pprovdiet informazzjoni dwar impatti transkonfinali kif ukoll il-valutazzjoni u l-proċedura ta' kunsens. Ġeneralment dan jinkludi traduzzjonijiet sal-limitu meħtieġ biex jifhmu l-kwistjoni kkonċernata, kif ukoll informazzjoni dwar avvenimenti seduta ta 'smigħ pubblika fil-pajjiż fil-mira jew fil-Finlandja. Limitu ta' żmien huwa previst l-awtoritajiet u l-pubbliku li jinnotifikaw lill-Ministeru bix-xewqa tagħhom li jipparteċipaw fil-proċedura ta' evalwazzjoni. **Konsultazzjoni pubblika li jikkorrispondi ma' proċedura EIA domestiku huwa mbagħad imqiegħed f'pajjiż ġar, normalment minn awtorità ta' kuntatt li jappartjenu lill-Istat inkwistjoni.** L-ambitu ġeografiku tan-notifika għall-konsultazzjoni mhuwiex speċifikat f'dan l-att, iżda l-ebda wieħed minnhom ma huwa d-dritt jikkummenta ristrett. L-iżviluppatur huwa responsabbli għall-ispejjeż meħtieġa t-traduzzjonijiet. Il-Ministeru tal-Ambjent hija responsabbli għall-koordinazzjoni ta' konsultazzjoni pubblika u jikkomunikaw il-fehmiet tal-parteċipanti Finlandiża f'każijiet fejn il-Finlandja tkun li x'aktarx ikunu affettwati minn xi proġetti barranin.

L-Att dwar l-istima tal-effetti ta' ċerti pjanijiet u programmi fuq l-ambjent (SEA, 2005/200) fiha dispożizzjonijiet simili fir-rigward ta' valutazzjoni ambjentali strateġika tal-pjani u l-programmi.

Frontier trattat jew ftehim ieħor bejn l-Istati flimkien ma' leġiżlazzjoni korrispondenti jistgħu jinkludu dispożizzjonijiet iktar dettaljati dwar proċedura ta' valutazzjoni transkonfinali (eż. il-Ftehim bejn l-Estonja u l-Finlandja dwar l-istima tal-impatt ambjentali transkonfinali), kif ukoll id-dispożizzjonijiet dwar il-locus standi u parteċipazzjoni fi kwistjonijiet ambjentali li ma jimplikawx EIA (pereżempju l-ħarsien tal-ambjent Nordiku konvenzjoni jew trattat fil-fruntiera bejn il-Finlandja u l-Isvezja).

Skont l-Att dwar l-Awtonomija ta' Åland, l-Istat għandu awtorità leġiżlattiva prinċipali fi kwistjonijiet li għandhom x'jaqsmu ma' affarijiet barranin. Minkejja li liġi reġjonali dwar l-EIA ma tinkludi xi dispożizzjonijiet dwar l-għoti ta' informazzjoni fil-każ ta' impatti transkonfinali, smigħ internazzjonali jkun irranġat permezz tal-Ministeru tal-Ambjent.

Kif imsemmi hawn fuq (taqsima VII), NGOs barranin ikollhom fil-każistika ingħata dritt ta' appell skont l-istess kriterji bħala NGO domestiċi. Ladarba l-Qorti tkun stabbilita b'mod permanenti, l-istess drittijiet proċedurali bażiċi (li titlob għal inġunzjoni, pereżempju) japplikaw irrispettivament min-nazzjonalità. Fir-rigward tal-għajnuna legali u lingwistiċi, ara t-taqsimiet ta' hawn fuq (XII u XV, rispettivament).

Jekk proġett ikun jeħtieġ permessi f'żewġ (jew aktar), individwi jew organizzazzjonijiet mhux governattivi jistgħu trid/iridu jsegwu l-interessi tagħhom fi proċeduri fuq iż-żewġ naħat tal-fruntiera. Fir-rigward ta' ħtiġijiet ta' permess u obbligazzjonijiet pubbliċi oħrajn, l-opportunitajiet li jagħżlu f'liema ġurisdizzjoni biex tagixxi normalment pjuttost limitat. **Liġi ċivili transkonfinali, min-naħa l-oħra, huma ġeneralment irregolati minn ftehimiet bilaterali jew multilaterali u nazzjonali u l-leġiżlazzjoni tal-UE li tittrasponi tagħhom.** Bħala eżempju, il-Konvenzjoni dwar il-protezzjoni tal-ambjent bejn id-Danimarka, il-Finlandja, in-Norveġja u l-Isvezja jipprevedi li t-talbiet għad-danni jistgħu jitressqu quddiem il-qorti kompetenti tal-Istat Membru fejn tkun seħħet l-attività potenzjalment ta' ħsara.

Links relatati [2]#_ftn2

Dejta Finlex bl-isem (leġiżlazzjoni, leġiżlazzjoni sekondarja, traduzzjonijiet, każistika eċċ.):

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/
- Svediż: http://www.finlex.fi/sv/
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/

Leġiżlazzjoni magħżula (il-verżjoni bil-lingwa Svediża sussegwenti jistgħu jiġu aċċessati permezz ta' link f'verżjoni bil-Finlandiż; Innota li traduzzjonijiet bl-Ingliż mhumiex uffiċjali u ma jistgħux jinkludu l-aħħar emendi):

— constitution tal-Finlandja (731/1999)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1999/en19990731

— l-Att dwar il-Proċedura Amministrattiva (434/2003)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030434
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2003/en20030434

— l-Att tal-Gvern Lokali (magħruf ukoll bħala muniċipalitajiet Act; 365/1995

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19950365
- Ingliż (ipprovdut minn l-Assoċjazzjoni tal-Awtoritajiet Lokali u Reġjonali Finlandiżi): http://www.localfinland.fi/en/authorities/local-self-government/Documents/Finnish%20Local%20Government%20Act.pdf

Traduzzjoni awtomatika
Traduzzjoni awtomatika

— act dwar l-Aċċess Miftuħ għall-Attivitajiet tal-Gvern (621/1999)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990621
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1999/en19990621

Proċedura ġudizzjarja — Nefqa (586/1996)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19960586
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1996/en19960586

— tal-kodiċi ta' proċedura ġudizzjarja (4/1734)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1734/17340004000
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1734/en17340004

— l-Att dwar il-Proċedura Kriminali (689/1997)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19970689
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1997/en19970689

— l-Att dwar l-Għajnuna Legali (257/2002)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020257
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2002/en20020257

— act dwar il-kumpens għad-danni minħabba tul eċċessiv tal-proċedura ġudizzjarja (362/2009)

- Finlandiż (oriġinali): http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090362
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2009/en20090362

— Ambjent Protection Act (86/2000)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000086
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2000/en20000086

— ilma (587/2011)

- Finlandiż (oriġinali): http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110587
- L-Ingliż transl.: għadu mhux disponibbli

— użu land u l-bini (132/1999)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1999/en19990132

— konservazzjoni nature (1096/1996)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961096
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1996/en19961096

Att ta' estrazzjoni — land (555/1981)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1981/19810555
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1981/en19810555

— mining Act (621/2011)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110621
- Ingliż: għadu mhux disponibbli

— act dwar il-proċedura tal-istima tal-impatt ambjentali (468/1994)

Traduzzjoni awtomatika
Traduzzjoni awtomatika
Traduzzjoni awtomatika

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940468
- Ingliż (ipprovdut minn ministeru tal-Ambjent): http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=17876&lan=en

— act dwar l-istima tal-effetti ta' ċerti pjanijiet u programmi fuq l-ambjent (200/2005):

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20050200
- Ingliż (ipprovdut minn ministeru tal-Ambjent): http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=17876&lan=en

— act għar-rimedju ta' danni ambjentali (383/2009)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090383
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2009/en20090383

— act dwar il-kumpens għall-ħsara ambjentali (737/1994)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940737
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1994/en19940737

L-Att ta' Responsabbiltà — tort (412/1974)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1974/19740412
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1974/en19740412

— nordic il-Konvenzjoni għall-Protezzjoni tal-Ambjent (SopS 75/1976)

- Finlandiż: http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1976/19760075/19760075_2

Websajts oħrajn

— is-sistema ġudizzjarja Finlandiża (inkluża l-informazzjoni dwar proċeduri fil-qorti u l-għajnuna legali kif ukoll siti elettroniċi ta' qrati individwali u uffiċċji oħra):

- http://www.oikeus.fi/8108.htm

— l-Uffiċċju tal-Ombudsman Parlamentari:

- http://www.oikeusasiamies.fi/Resource.phx/eoa/english/index.htx

— l-Uffiċċju tal-Kanċillier tal-Ġustizzja:

- http://www.okv.fi/en

— ombudsman għall-minoranzi

- http://www.syrjinta.fi/web/fi/etusivu

Finlandiż — Amministrazzjoni ambjentali (inkluża informazzjoni dwar il-leġiżlazzjoni ambjentali u proċeduri):

- http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=4032&lan=en

— ece-centers, l-ambjent u r-riżorsi naturali:

- http://www.ely-keskus.fi/en/frontpage/environment/Sivut/default.aspx

— rsa-authority (web bil-lingwa Ingliża taħt kostruzzjoni):

- http://www.avi.fi/fi/Sivut/inenglish.aspx

— Assoċjazzjoni bar avukat magna tat-tiftix għall-pubblikazzjonijiet:

- http://www.asianajajaliitto.fi/asianajajaliitto/in_english/find_a_lawyer

— Assoċjazzjoni finnish għall-konservazzjoni tan-natura:

- http://www.sll.fi/english

— wwf fil-Finlandja (bil-Finlandiz):

Traduzzjoni awtomatika
Traduzzjoni awtomatika

- http://wwf.fi/

— finnish Society for Nature and Environment:

- http://www.naturochmiljo.fi/malgrupper/english/

— birdlife l-Finlandja:

- http://www.birdlife.fi/english/index.shtml

Il-Gżejjer Åland

— act dwar l-Awtonomija ta' Åland (1144/1991):

- Svediż: http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1991/19911144
- Ingliż: http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1991/en19911144

— Leġiżlazzjoni reġjonali tal-gżejjer Åland (bl-Isvediż biss):

- http://www.regeringen.ax/lag.pbs

— awtorità għall-protezzjoni tal-ambjent u s-saħħa ta' Åland (bl-Isvediż biss):

- http://www.miljohalsoskydd.ax/

— Uffiċċju ambjentali tal-gvern reġjonali ta' Åland (bl-Isvediż biss):

- http://www.regeringen.ax/socialomiljo/miljo/

— ålands Natur och miljö (NGO, is-sit bl-Iżvediż):

- http://www.anom.fi/

#_ftnref1[1] Din il-kategorija għandha tinkludi lil dawk il-partijiet interessati potenzjali kollha li mhumiex koperti mil-linji ta' qabel, eż. l-awtoritajiet kompetenti għandhom locus standi kontra deċiżjonijiet ta' awtoritajiet kompetenti oħrajn, eċċ.?

#_ftnref2[2] Jekk jogħġbok ipprovdi links għal kontenut li ġejjin:

- *Il-leġiżlazzjoni nazzjonali dwar l-aċċess għall-ġustizzja fi kwistjonijiet ambjentali (kemm fil-lingwa (i) uffiċjali tal-pajjiż jew l-Ingliż, imma preferibbilment it-tnejn)*
- *listi pubblikament disponibbli u reġistri ta' esperti ambjentali*
- *listi pubblikament disponibbli u reġistri ta' avukati ambjentali*
- *Il-Kamra tal-Avukati*
- *pro bono uffiċċji tal-liġi ambjentali*
- *Il-lista ta' NGOs nazzjonali u internazzjonali li jaħdmu fil-pajjiż li huma attivi fil-qasam tal-aċċess għall-ġustizzja ambjentali*
- *l-uffiċċji tal-Ombudsman, l-uffiċċji tal-prosekuturi*
- *informazzjoni dwar l-aċċess għall-ġustizzja fi kwistjonijiet ambjentali pprovduti lill-pubbliku b'mod strutturat u aċċessibbli*

Din hija verżjoni tradotta awtomatikament tal-kontenut. Is-sid ta' din il-paġna ma jaċċetta ebda responsabbiltà jew obbligazzjoni fir-rigward tal-kwalità ta' dan it-test tradott b'mod awtomatiku.

L-aħħar aġġornament: 14/09/2016

Traduzzjoni awtomatika
Traduzzjoni awtomatika